

SVEČANIM EUHARISTIJSKIM SLAVLJIMA U SOLINSKOM PRASVETIŠTU PROSLAVLJEN
BLAGDAN ROĐENJA BLAŽENE DJEVICE MARIJE, MALE GOSPE

ŽENA KOJA JE ODABRALA ŽIVOT

Ugledajmo se u nju i dopustimo Bogu da nas preobrazi na takav način da niti što pitamo niti što hoćemo što ne bi bilo u skladu s Božjom voljom. U tome je savršeno ostvarenje čovjekove slobode: htjeti samo dobro, biti nesposobni za zle izbore i čine. Sve dok mogu izabrati zlo ja nisam istinski slobodan čovjek. Rečeno modernim žargonom, samo se u tom savršenom ostvarenju čovjekove slobode dodiruju »pro choice i pro life« usmjerenja: izbor tada postaje, izbor za život – rekao je nadbiskup Dražen Kutleša

Jutarnjem svečanom euharistijskom slavlju prethodila je tradicionalna procesija s Gospinim kipom ulicama grada Solina

IZ RADA GRADONAČELNIKOVA UREDA
 PREDSTAVLJEN PROGRAM ZA RAZVOJ
 PODUZETNIŠTVA I PROGRAM ZA RAZVOJ
 POLJOPRIVREDE ZA 2022.

PODUZETNIČKO -POLJOPRIVREDNA KRALJEŽNICA

4

SJEDNICA GRADSKOGA VIJEĆA
 KONCEM KOLOVOZA ODRŽANA 11. SJEDNICA
 GRADSKOGA VIJEĆA

PLANOVI UREĐENJA I VRTIČKI STATUT

6

KRONIKA
 UOČI BLAGDANA MALE GOSPE I DANA GRADA
 U GRADINI ODRŽANA SVEČANA SJEDNICA
 GRADSKOGA VIJEĆA

USPJEŠAN GRAD POD ŽUPANIJSKIM PLAŠTOM

7

SPORT
 BOKS – BK SALONA NAJVEĆI TRIJUMF HRVATSKOG
 OLIMPIJCA LUKE PLANTIĆA NA SPEKTAKLU U SOLINU

LUKA PLANTIĆ NOKAUTOM U 4. RUNDI SLOMIO PREKALJENOG JUŽNOAFRIKANCA RYNA LIEBENBERGA!

27

NOVA ŠKOLSKA GODINA U ŽUPANIJI
 SIMBOLIČKI ZAPOČELA U MRAVINCIMA

ŠKOLA JE STOŽERNA INSTITUCIJA

*Nakon prigodnoga programa koji su izveli osnovci,
 nazočnima se obratila ravnateljica matične škole Kraljice Jelene, Vesna Ružić
 podsjetivši kako upravo područne škole u čitavoj županiji i državi imaju
 negativni trend odumiranja, ali kako to nije slučaj u Mravincima*

SOLINSKO LJETO ZATVORENO FOLKLORNIM KONCERTOM U GRADINI U SKLOPU
 1. MEĐUNARODNOG FESTIVALA FOLKLORA »SPLIT 2022.«

SNAŽAN FOLKLORNI PEČAT

*Uz domačine KUD »Salona« na večeri su nastupili Ogranak Seljačke sloge Buševac i KUD
 »Ljudevit Gaj« Mače iz Hrvatske, Alba Regia Dance Ensemble iz Mađarske, Love For
 Mexico iz Meksika, KroaTarantata iz Molisea u Italiji i Cununa Apusenilor iz Rumunjske*

GODINA XXIX.
15. RUJANA 2022.
BROJ 337

Osnivač i izdavač:
JAVNA USTANOVA U KULTURI
»ZVONIMIR« SOLIN
Kralja Zvonimira 50
21 210 Solin

Tel.: 021/ 212 727
e-mail: urednik@zvonimirsolin.hr
www.zvonimirsolin.hr

IBAN HR1824070001100527585

Urednik:
Mario MATIJEVIĆ

Dizajn:
Silvana LOZANČIĆ

Grafička obrada:
Ivana BRAJIČIĆ

Suradnici na broju:
Marijana BATARELO-JELAVIĆ
Slobodan MARENDIĆ
Mario MATIJEVIĆ
Katica OBRADOVIĆ
Ivo PERVAN
Miro PODRUG
Olivera CRMARIĆ
Marija GRUBIŠIĆ
Emil STRNIŠA
Jakov TEKLIĆ
Dinko FAZINIĆ
Vesna ŽIŽIĆ
Jure Benzon

Tisak:
HANZA MEDIA d.o.o.

PLAMEN NAD JELENE GROBOM

U Solinu, 12. rujna 1976.

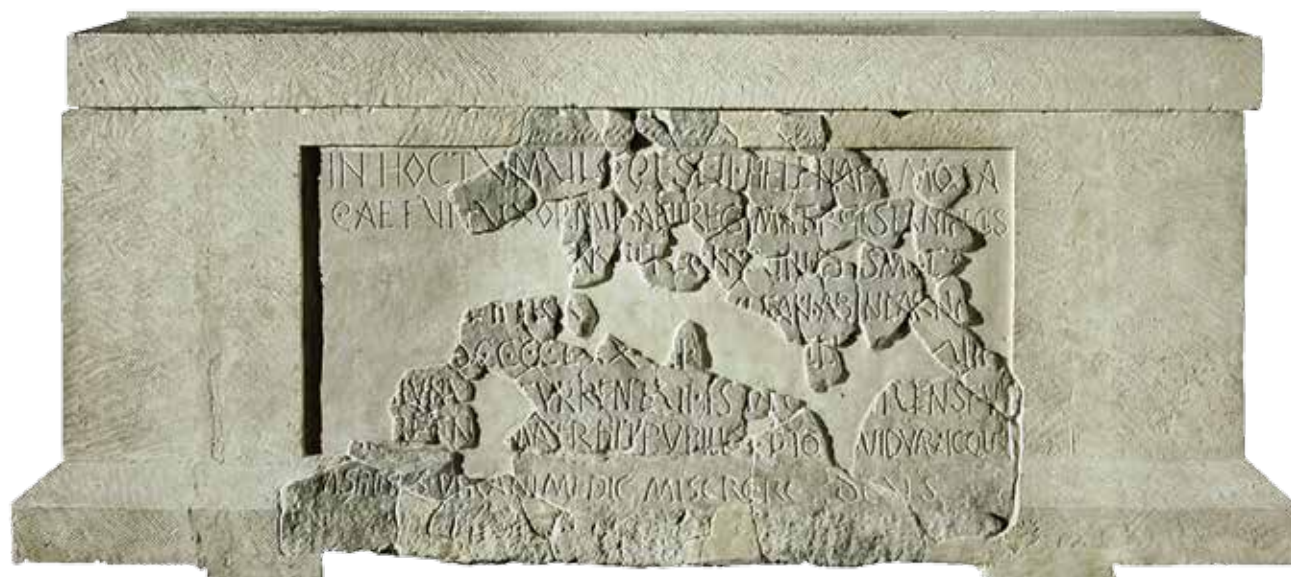
*Zaplamsao si nad Jelene grobom
u velikom danu tisućobljetnice ...
Nisi zabuktio iz grabovih cjepanica
kô što si buktio u danima davnim
povijesti slavne naroda hrvatskog...
Tvoj plamen, plamen je plina,
jednog od simbola naših dana:
dana u kojima je novac postao bog,
a trka za užicima smisao.*

*Plinski plamene, ti nam dozivaš
velike dane kraljice Jelene
koja prvu crkvu narodu darova:
da mu bude lakše živjeti
i rasti iz zemlje u nebo
u ljubavi uzajamnoj
u Bogu ukorijenjenoj.*

*Plamsaj plamene,
oči nam ozari,
srce nam puni,
ruke nam jačaj
i putove usmjeruj žaru ljubavi Jelenine:
da nam Bog bude prvi
a odmah za Njim čovjek.
Svaki čovjek, a posebno onaj mali
sirota, udovica i svih potrebnika.*

*Nad Jeleninim grobom
nakon velikih dana ugasit ćeš se
plamene plinski, prigodni.
Ali neće ugasiti u nama luč vječna
vjere u Boga
i nade u preporod čovjeka!*

don Marko Stanić

Program su na medijskoj konferenciji predstavili pročelnica Odjela za gospodarstvo, zaštitu okoliša i europske fondove Marijana Žižić i Gradonačelnik Dalibor Ninčević

PREDSTAVLJEN PROGRAM ZA RAZVOJ PODUZETNIŠTVA I PROGRAM ZA RAZVOJ POLJOPRIVREDE ZA 2022.

PODUZETNIČKO-POLJOPRIVREDNA KRALJEŽNICA

Javni poziv za podnošenje prijave za dodjelu potpora iz navedena dva programa, svi uvjeti i kriteriji te obrasci koji su sastavni dio prijave objavljeni su na mrežnim stranicama Grada Solina 5. rujna. Prijave će se zaprimati do 1. listopada ove godine

Gradonačelnik Dalibor Ninčević i pročelnica Odjela za gospodarstvo, zaštitu okoliša i europske fondove Marijana Žižić održali su 2. rujna u solinskoj Gradskoj vijećnici konferenciju za medije na kojoj su predstavili Program za razvoj poduzetništva i Program za razvoj poljoprivrede za 2022. s prikazom novih mjera pomoći malim i mikro poduzetnicima u trenutnoj gospodarskoj situaciji izazvanoj brojnim poskupljenjima.

Svjesni smo činjenice da se ni jedna sredina ne može adekvatno razvijati bez zdravoga gospodarstva, bez poticanja i razvoja poduzetništva, jer upravo poduzetnici svojim porazima, doprinosima i drugim davanjima pune gradski proračun – rekao je gradonačelnik

napominjući kako paket mjera iz godine u godinu izgleda drugačije jer se oslušuju potrebe poduzetnika te prati aktualna situacija.

Najnoviji Program potpore poduzetništvu sadrži šest mjera: potporu za kapitalna ulaganja koja može iznositi od 5 do maksimalno 25 tisuća kuna, potporu za novoosnovane tvrtke/obrte u visini od 10, odnosno 12 tisuća kuna ukoliko je žena većinski vlasnik, potporu suradnji gospodarskih subjekata s područja grada Solina u maksimalnom iznosu do 4 tisuće kuna te potporu za očuvanje i razvoj tradicijskih i deficitarnih djelatnosti u visini do maksimalno 20 tisuća kuna. Tu su i dvije nove mjere, potpora za ublažavanje rasta cijena energenata te potpora sufinanciranja izrade projektne dokumentacije za korištenje obnovljivih izvora energije od kojih svaka može iznositi do maksimalno 5 tisuća kuna.

Jedan poduzetnik se, istaknuto je ovom prilikom, može prijaviti za potpore iz više mjera do maksimalnoga iznosa od 30 tisuća kuna.

Program potpore poljoprivredi na području grada Solina za 2022. sadrži ukupno sedam mjera. Riječ je o sufinanciranju nabavke sadnoga materijala te nabavke košnica i pčelarske opreme, subvenciji za edukaciju i stručno osposobljavanje za rad na poljoprivrednom gos-

podarstvu, nabavci poljoprivredne mehanizacije i opreme te sufinanciranju usluga pripreme i kandidiranja projekata koji se financiraju iz nacionalnih i međunarodnih fondova. Dvije nove mjere u ovom Programu su potpora za kupnju, građenje i opremanje plastenika i staklenika te potpora za uređenje poljoprivrednog zemljišta. Visina potpore poljoprivrednicima može iznositi od tisuću do 10 tisuća kuna uz napomenu da se mjere mogu kombinirati.

Za dodjelu potpora iz Programa za razvoj poduzetništva i Programa za razvoj poljoprivrede za 2022. osigurano je ukupno milijun i sto tisuća kuna proračunskih sredstava koje će se, ukoliko bude potrebno, rebalansom proračuna dodatno povećati – najavio je ovom prilikom gradonačelnik Dalibor Ninčević.

Javni poziv za podnošenje prijave za dodjelu potpora iz navedena dva programa, svi uvjeti i kriteriji te obrasci koji su sastavni dio prijave objavljeni su na mrežnim stranicama Grada Solina 5. rujna. Prijave će se, najavila je pročelnica Marijana Žižić, zaprimati do 1. listopada ove godine, a ovisno o iskazanom interesu zaprimanje zahtjeva se može obustaviti prije navedenog roka ili produžiti ukoliko se ne iskoriste sva sredstva.

Unatoč višegodišnjemu inzistiraju u konačnici se zbog bogatoga arheološkoga nalazišta odustalo od izgradnje novoga Kulturno (informativnoga) centra u gradskom središtu

VIJEĆNIČKA PITANJA

OD VATROGASACA DO NEIZGRADNJE KULTURNOGA CENTRA

Na prostoru na kojem je bila planirana izgradnja Kulturnoga centra provest će se još jedna faza arheoloških istraživanja zbog kojih je Grad odustao od navedenoga projekta. Stoga je Grad trenutno u fazi dobivanja suglasnosti za preusmjeravanje sredstva predviđenih za njegovu realizaciju u uređenje Doma Zvonimir

Piše: **Marijana BATARELO-JELAVIĆ**

Na početku aktualnoga sata 11. po redu sjednice vijećnik Ivan Rubić (NLM) postavio je pitanje vezano uz najavljeno uređenje Salonitanske ulice u Svetomu Kaju. Osim toga zanimalo ga je u kojoj je fazi izrada procjene ugroženosti od požara za područje grada Solina te planira li Grad zapošljavanje dodatnog broja vatrogasaca. Prema riječima gradonačelnika Dalibora Ninčevića Salonitanska ulica u nadležnosti je Županijske uprave za ceste i jedan dio sanacije bit će pokriven iz njihovih sredstava. Što se tiče procjene ugroženosti njezina izrada je pri kraju i uskoro se očekuje prezentacija. Već smo najavili kako za sada nećemo ići u osnivanje Javne vatrogasne postrojbe, ali ćemo u dogovoru s oba DVD-a raditi na osnaživanju ljudstva i drugih resursa – rekao je gradonačelnik.

OSUŠENA STABLA I NOVO GROBLJE

Ivan Kalaica (NLM) upozorio je

na dva osušena stabla jablana u parku na Širini koja bi trebalo ukloniti, a istaknuo je i činjenicu da desetak metara Mlinarskoga puta na spoju sa šetnicom don Tugomira Jovanovića unatoč najavama još uvijek nije uređeno. Kalaica se zanimao i za proceduru prijave zainteresiranih građana za kupnju 69 novih grobnih mjesta na Novom solinskom groblju. Odgovarajući na upit vezan uz dio Mlinarskoga puta tajnik Grada Ante Ljubičić istaknuo je kako postoji imovinsko-pravni problem zbog kojega on još uvijek nije uređen. Odgovor na pitanje vezano uz kupnju novih grobnica dao je upravitelj Vlastitoga komunalnog pogona Ante Parčina najavljujući kako će se na jednoj od sljedećih sjednica Gradskoga vijeća definirati cijene te uputiti javni poziv zainteresiranim građanima te sastaviti lista prioriteta za kupnju grobnica.

KRONIČNI NEDOSTATAK PEDIJATRIJSKE SKRBI I IGRALIŠTA

Vijećnica Anita Perković Milišić (NLM) upozorila je na zabrinjavajuće stanje vezano uz pedijatrijsku skrb na području grada Solina koje je dodatno otežano činjenicom da dugogodišnja pedijatrica dr. Katica Obradović nakon umirovljenja radi četiri sata dnevno. Gradonačelnik je potvrdio kako je nedostatak pedijatara uistinu veliki problem u čijem rješavanju grad Solin nema izravnu nadležnost, ali je izuzetno zainteresiran za njegovo rješavanje. Damir Bekavac (NLM) prenio je upit Udruge »Meterize 2000« vezano uz problem korištenja sportskih terena na Meterizama, osim toga zanimao se za rokove početka radova na aglomeraciji Solin-Kaštela. Kalaica je upozorio i na veliki problem pasa lutalica na području mjesnih odbora Mravince i Kučine.

Vezano uz korištenje sportskih terena na Meterizama gradonačelnik je istaknuo kako je do problema došlo zbog činjenice da je dugogodišnji predsjednik Udruge »Meterize 2000« svojat navedeni prostor.

Grad nikome nije i neće dopustiti da taj prostor koristi kao da se radi o privatnom vlasništvu. Riječ je o gradskom prostoru i vjerojatno će se raspisati natječaj o dodjeli koncesije za njegovo korištenje – najavio je gradonačelnik.

Što se tiče početka radova na aglomeraciji oni su za sada prolongirani jer je odabrani izvođač u međuvremenu odustao od projekta dok su svi ostali kandidati dostavili ponude veće od procijenjene vrijednosti – rekao je gradonačelnik dodajući kako se čeka odluka o načinu rješavanja ovog problema.

ELEKTRIFIKACIJA BLACA I PROMETNI ODVOJAK ZA PRIKO VODE

Vijećnik Tihomir Bečko (nezavisni) zanimao se za rješavanje elektrifikacije Blaca, a apelirao je i da ŽUC napravi rekonstrukciju Ulicu Ante Starčevića u kojoj zbog nepostojanja kanala za oborinske vode dolazi do poplavlivanja stambenih objekata.

Prema riječima gradonačelnika već je pokrenut projekt elektrifikacije Blaca te u kontaktu s HEP-om treba ispitati u kojoj je fazi njegova realizacija.

Vijećnik Davor Mikas (Bolji Solin) još jednom se zanimao za početak izgradnje rampe pored »Salona Malla«, a upozorio je i na oštećenja na rotoru u Ulici Marka Marulića nastala zbog nesavjesnih vozača. Mikasa je uz to zanimalo planira li Grad povećati plaće djelatnicima gradske uprave i gradskih ustanova s obzirom na značajno povećanje troškova života, ali i na činjenicu da se plaće gradskih djelatnika godinama nisu povećavale.

Na pitanje vezano uz rampu, odnosno odvojak za naselja Priko vode, Mravince i Kučine gradonačelnik je rekao kako će ukoliko po završetku turističke sezone ne krenu radovi pozvati građane na javno iskazivanje nezadovoljstva.

Što se tiče plaća djelatnika Grada i gradskih ustanova moram reći kako već radimo analize i ispitujemo mogućnost povećanja osnovica te ćemo isto vjerojatno ugraditi u proračun za 2023. – odgovorio je gradonačelnik.

NEMA »GRADELAVANJA« NA IZVORU

Vijećnik Goran Miličević (HDZ) apelirao je da se Vijeću MO Priko vode osigura adekvatan prostor za rad, a upozorio je i na činjenicu da stanovnici okolnih područja pod okriljem noći iskravaju glomazni otpad na području Grada Solina. Miličević se osvrnuo i na uređenje izvora Jadra te ga je s tim u vezi zanimalo hoće li građani i dalje imati mogućnost »gradelavanja« na tom prostoru.

Ministarstvo za zaštitu okoliša strogo brani loženje vatre na otvorenom na prostoru uz izvor Jadra jer je riječ o zaštićenom rezervatu tako da to ubuduće neće biti moguće. Projektom je predviđeno uređenje pečenjarnice koja će raditi u kontroliranim uvjetima – odgovorila je pročelnica Odjela za Europske fondove Marijana Žižić.

Vijećnika Renata Prkića (HDZ) zanimalo je, je li Grad kontaktirao Županiju vezano uz izmjenu mreža škola i izgradnju srednje škole u Solinu. Osim toga zanimalo ga je u kojoj je fazi realizacija Plana upravljanja Salonom.

Grad će kontaktirati Županiju kako bi ispitao u kojoj je fazi izmjena mreže škola. Što se tiče Plana upravljanja Salonom Grad je odradio sve potrebne predradnje i ovom prilikom

još jednom ponavljam kako nam nije cilj isključiti ili uzurpirati rad određenih institucija, odnosno da prvenstveno želimo adekvatnije valorizirati turističke potencijale ovoga lokaliteta. Pretpostavljamo da postoje određeni otpori koji se kanaliziraju prema Ministarstvu kulture stoga ćemo uputiti jedan oštiji dopis u kojem ćemo tražiti od spomenutoga nadležnog tijela da se konačno izjasni podržava li novi Plan upravljanja ili ne. Smatram kako trenutačni, rekao bih nedefinirani status ovoga prostora nikome ne odgovara – rekao je gradonačelnik.

Vijećnica Ivana Sedlar (HDZ) apelirala je da se pješački prilazi u blizini škola oboje prije početka školske godine, a upozorila je i na činjenicu da nedavno napravljeni, uzdignuti prilaz u Ulici don Frane Bulića u Svetomu Kaju nije adekvatno označen. Vijećnica je istaknula i problem od kojega dolazi zbog intenzivne gradnje u Držičevoj ulici, točnije na smanjenje broja parkirališnih mjesta kojih ionako kronično nedostaje.

Predsjednik Gradskoga vijeća Ivan Andabak (NLM) još jednom je apelirao da se u mjesnom odboru Rupotina postave nadstrešnice na autobusnim stajalištima, a zanimalo ga je i što se događa s planiranim projektom izgradnje Kulturnoga centra pored Pošte u centru grada.

Na prostoru na kojem je bila planirana izgradnja Kulturnoga centra provest će se još jedna faza arheoloških istraživanja zbog kojih je Grad odustao od navedenoga projekta. Trenutno smo u fazi dobijanja suglasnosti kako bismo sredstva predviđena za njegovu realizaciju mogli preusmjeriti u uređenje Doma Zvonimir – rekla je pročelnica Odjela za Europske fondove Marijana Žižić.

KONCEM KOLOVOZA ODRŽANA 11. SJEDNICA GRADSKOGA VIJEĆA

PLANOVI UREĐENJA I VRTIČKI STATUT

Predstavljeno je izvješće o stanju u prostoru grada Solina za razdoblje od 2015. do 2019. Predstavljeno su i prijedlozi izrade izmjena i dopuna Detaljnog plana uređenja stambeno-poslovne zone »Zgon« te izmjena i dopuna Urbanističkog plana uređenja za »Područje Gašpini« i »Zona uz Jadro 1«. Vijećnici su ovom prilikom dali suglasnost i na izmjene i dopune Statuta Dječjega vrtića »Cvrčak«. Zadnje dvije točke dnevnoga reda sjednice odnosile su se na prijedloge odluka o dodjeli kolektivne nagrade i osobnih nagrada Grada Solina za 2022.

Piše: **Marijana BATARELO-JELAVIĆ**

Na dnevnomu redu 11. sjednice solinskoga Gradskog vijeća održane 26. kolovoza predstavljeno je izvješće o stanju u prostoru grada Solina za razdoblje od 2015. do 2019. izrađeno od strane tvrtke GIS Plan. Obveza izrade izvješća o stanju u prostoru propisana je Zakonom o prostornom uređenju, a ima za cilj na temelju analize postojećega stanja, realno definirati potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnega održivog razvoja.

U nastavku sjednice predstavljeno su prijedlozi izrade izmjena i dopuna Detaljnog plana uređenja stambeno-poslovne zone »Zgon« te izmjena i dopuna Urbanističkog plana uređenja za »Područje Gašpini« i »Zona uz Jadro 1«. Osnovni razlozi za pokretanje izrade Plana izmjena i dopuna DPU-a »Zgon« su usklađenje sa Zakonom o prostornom uređenju te s prostornim planovima Splitsko-dalmatinske županije i Grada Solina. Osim toga kao razlog za prijedlog ove odluke navode se manje izmjene i dopune koridora prometnica radi usklađenja sa stanjem na terenu i postojećom projektnom dokumentacijom, preispitivanje mogućnosti uklapanja legaliziranih građevina u plansko rješenje

te povećanje urbanog standarda.

Slični razlozi istaknuti su i u obrazloženju vezanom uz planiranu izradu izmjena i dopuna UPU-a »Gašpini« dok se kod UPU-a »Zona uz Jadro 1« između ostaloga navodi izmjena parcelacije i uvjeta gradnje koji bi omogućili smještaj opskrbnoga centra s tržnicom, ribarnicom i javnim parkiralištem na otvorenom, te sadržaje društvene i javne namjene na višim etažama na jednoj od čestica obuhvaćenih planom.

ZAKONSKO USKLAĐIVANJE STATUTA

Vijećnici su ovom prilikom dali suglasnost i na izmjene i dopune Statuta Dječjega vrtića »Cvrčak« koje im je predstavio pročelnik Odjela za javne djelatnosti Darko Bilandžić. Sukladno najnovijim izmjenama i dopunama Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju te statusnoj promjeni koja se tiče podjele Ustanove, odnosno izdvajanja područnoga objekta »Maslačak« Dugopolje u zasebnu ustanovu, nužna je prethodna suglasnost Gradskoga vijeća kako bi Upravno vijeće Ustanove moglo donijeti statutarnu odluku o izmjenama i dopunama Statuta Dječjeg vrtića

a »Cvrčak« – objasnio je Bilandžić navodeći između ostaloga i to da sukladno spomenutom zakonu ravnatelja Dječjega vrtića »Cvrčak« imenuje i razrješuje gradonačelnik na prijedlog Upravnoga vijeća, a novost je da će se ravnatelj predškolske ustanove ubuduće imenovati na mandat od pet godina, a ne na četiri kao do sada dok mandat v. d. ravnatelja može trajati maksimalno jednu godinu.

Posljednje dvije točke dnevnoga reda sjednice odnosile su se na prijedloge odluka o dodjeli kolektivne nagrade i osobnih nagrada Grada Solina za 2022. Sukladno dostavljenim prijedlozima građana i udruga, Odbor za odlikovanja i javna priznanja predložio je Gradskom vijeću da se kolektivna nagrada Grada Solina za 2022. dodijeli KUD-u »Solinske mažoretkinje« dok su za osobne nagrade predloženi član Dobrovoljnog vatrogasnog društva »Vranjic« Ivo Grubić, istaknuti sportski djelatnik Petar Žižić te novinarka i spisateljica Mia Sesartić. Vijećnici su usvojili sve spomenute prijedloge, a nagradeni će ove godine, sukladno odluci Odbora dobiti i novčane nagrade što do sada nije bila praksa. Tako će dobitniku kolektivne nagrade biti uručen iznos od 10 tisuća kuna, a dobitnicima osobnih nagrada svakom po 5 tisuća kuna.

Na samomu kraju sjednice pred vijećnicima su se našli predsjednik Nogometnog kluba Solin Miroslav Delić, direktor Streljačkog društva »Dalmacijacement« Siniša Vitez i predsjednik Solinske zajednice sportova Nikola Tokić koji su sukladno zahtjevu Gradskoga vijeća podnijeli izvješća o radu i financijska izvješća spomenutih udruga za 2021.

USVOJENA ODLUKA O UVJETIMA I MJERILIMA ZA KUPNJU »POSOVIH« STANOVA

ODLUČUJE POVJERENSTVO

Solinski gradski vijećnici usvojili su odluku o uvjetima i mjerilima za kupnju stanova po Programu društveno poticane stanogradnje na području grada Solina prema kojoj će se uskoro formirati lista prvenstva za prvih 17 mladih obitelji koje bi uz pomoć ovog programa trebale osigurati vlastiti stambeni prostor.

Zgrada u kojoj bi cijena četvornoga metra trebala iznositi 1350 eura gradi se u Ulici solinske mladeži u Mjesnom odbo-

ru Sveti Kajo, istočno od crkve sv. Anastazija. Kamen temeljac za budući objekt položen je krajem veljače ove godine, a rok za izvođenje radova je 400 dana. Ukupna vrijednost projekta iznosi gotovo 15 milijuna kuna s PDV-om od čega su poticajna sredstva RH viša od 3.5 milijuna kuna.

Cjelokupan proces pokrenut je još 2016. kada je donesena odluka o uključivanju Grada Solina u program izgradnje POS-ovih stanova te je još 2017. izrađena lista prvenstva

koja je, zbog odgađanja projekta, 1. prosinca prošle godine prestala vrijediti. Naime, dogodilo se da su tijekom četiri provedena javna natječaja za odabir izvođača radova ponude zainteresiranih građevinarica bile za nekoliko milijuna kuna više od procijenjene vrijednosti stoga je, u suglasnosti s Gradskim vijećem, u rujnu protekle godine donesena odluka prema kojoj će Grad sufinancirati izgradnju budućega objekta s dodatnih 1.6 milijuna kuna koliko je nedostajalo

da bi se mogao potpisati ugovor o izvođenju radova.

Grad je nakon toga izradio novi nacrt prijedloga Odluke o uvjetima i mjerilima za kupnju POS-ovih stanova te je objavio javni poziv, odnosno proveo javno savjetovanje u postupku njenog donošenja. Javna rasprava trajala je od 15. srpnja do 8. kolovoza, a nakon razmatranja svih dostavljenih primjedbi i prijedloga, izrađen je konačni prijedlog Odluke koju su vijećnici na sjednici održanoj 26. kolovoza jednoglasno usvojili.

Postupak odobravanja zahtjeva za kupnju stana prema prijedlogu spomenute Odluke provodit će Povjerenstvo koje imenuje solinski gradonačelnik i sastoji se od pet članova. To tijelo će provoditi postupak javnoga poziva za utvrđivanje liste, obavljati bodovanje po zaprimljenim zahtjevima i utvrditi konačnu listu prvenstva te je dostaviti APN-u koji će sukladno dostavljenim podacima obavljati prodaju raspoloživih stanova.

M. B. J.

Svečanoj sjednici prethodila je molitva i polaganje cvijeća i svijeća pred spomenikom poginulim hrvatskim braniteljima uz Gospin Otok

UOČI BLAGDANA MALE GOSPE I DANA GRADA U GRADINI ODRŽANA SVEČANA SJEDNICA GRADSKOGA VIJEĆA

USPJEŠAN GRAD POD ŽUPANIJSKIM PLAŠTOM

Nakon prigodnih govora predsjednik Gradskoga vijeća Ivan Andabak i gradonačelnik Dalibor Ninčević uručili su priznanja ovogodišnjim laureatima, dobitnicima osobne i kolektivne nagrade Grada Solina za 2022.

Piše: **Marijana BATARELO-JELAVIĆ**
Fotografija: **Jakov TEKLIĆ**

Dan uoči blagdana Male Gospe i Dana grada u Gradini je održana svečana sjednica Gradskoga vijeća, a prethodilo joj je polaganje vijenaca pred spomen obilježjem poginulim hrvatskim braniteljima pored Gospina Otoka.

Brojne goste među kojima su bili izaslanik predsjednika Hrvatskoga sabora Ante Sanader i izaslanik hrvatske Vlade, župan splitsko-dalmatinski Blaženko Boban prvi je pozdravio predsjednik Gradskoga vijeća Ivan Andabak.

U našem radu tijekom proteklih godinu dana pokazali smo sigurnost, volju i znanje za dobrobit svih građana Solina. Iako je često bilo disonantnih tonova između predstavničke i izvršne vlasti ni u jednom trenutku nije dovedena u pitanje stabilnost grada. Tome u prilog govore realizirani projekti kao i oni koji su u tijeku.

Uz stabilnost svakako je važna i sigurnost grada, Županije i države, nužna kako bi se osigurao dostojan život svakoga našeg građanina. Živimo u vremenima kada su sigurnost i stabilnost

vrlo krhki i tu mi političari imamo najvišu odgovornost i najveći zadatak – rekao je Andabak ističući važnost proslave blagdana Male Gospe kao vrijedne tradicije našega naroda iznikloga iz spoja stare Salone i kršćanski opredjeljene države koja se stvarala upravo ovdje u Solinu.

SOLINSKI TEMELJ EUROPSKOG PUTA

Počeci našega europskoga puta i opredjeljenja kreću upravo s ovoga mjesta, na tim temeljima se gradila naša nacija, ali i čitava Europa koja nije samo geografski prostor, ona je skup zajedničkih ideja i vrijednosti. Slaveći blag-

dan Male Gospe, spajajući pučku i vjersku svečanost, potvrđujemo kako pripadamo Europi. Djevica Marija je kroz stoljeća bila naša nada i utjeha, neovisno gdje naš narod živio, u Hrvatskoj ili izvan nje, u njezinom liku i ideji na kojoj počiva možemo pronaći stabilnost i sigurnost prijeko potrebnu u ovo vrijeme. Na nama političarima je da to osiguramo kroz rad institucija koje su nam voljom građana dane na upravljanje. Kako je rekao otac naše Domovine: »Dobro djelo učinjeno narodu ne može bez ploda, a zlo djelo bez kazne ostati«. Na tom tragu Gradsko će vijeće i dalje biti čimbenik stabilnosti te predlagati ideje i rješenja na dobrobit svih naših građana – poručio je Andabak.

Uslijedilo je obraćanje gradonačelnika Dalibora Ninčevića koji je kroz video projekciju predstavio najvažnije projekte realizirane tijekom proteklih godinu dana te najavio nove koji nas očekuju u narednom razdoblju.

Unatoč činjenici da gradski pro-

Osobna nagrada uručena je članu Dobrovoljnog vatrogasnog društva »Vranjci« Ivi Grubiću, istaknutom sportskom djelatniku Petru Žižiću te novinarki i spisateljici Mii Sesartić, dok je kolektivna nagrada otišla u ruke KUD-a »Solinske mažoretkinje« Osobna nagrada uručena je članu Dobrovoljnog vatrogasnog društva »Vranjci« Ivi Grubiću, istaknutom sportskom djelatniku Petru Žižiću te novinarki i spisateljici Mii Sesartić, dok je kolektivna nagrada otišla u ruke KUD-a »Solinske mažoretkinje«

račun nije usvojen na vrijeme i što su se tijekom prva tri mjeseca ove godine mogli financirati samo nužni rashodi poslovanja, kvalitetnom pripremom projekata i dobrom organizacijom rada uspjeti smo realizirati većinu planiranih projekata i programa – rekao je gradonačelnik. Ninčević se osvrnuo i na kontinuiran porast broja stanovnika i pozitivan prirodni prirast ističući kako je Solin devetu godinu za redom populacijski najmlađi grad u Hrvatskoj. Rezultat je to dugoročnoga planiranja te uspješno realiziranih projekata i programa kroz koje naš grad raste i razvija se – rekao je Ninčević.

PRIORITETNI PROJEKTI

Ono što je građanima također iznimno važno je kvalitetna infrastruktura koja obuhvaća i dobru prometnu povezanost stoga neprestano ulažemo u gradnju novih i rekonstrukciju postojećih gradskih prometnica. Jedan od prioritarnijih projekata našeg grada je izgradnja pristupne rampe za naselja Priko vode, Mravince i Kučine. Kao gradonačelnik i dalje ću se glasno zalagati za ovaj projekt kao i za što brži nastavak realizacije uređenja raskrižja Širina – istaknuo je Ninčević osvrćući se i na važnost očuvanja bogate prirodne i kulturne baštine.

Zahvaljujući brojnim manifestacijama u okviru Solinskoga kulturnog ljeta, ali i unapređenju uvjeta boravka turista, Solin svake godine bilježi sve bolje turističke rezultate. Moram pohvaliti i iznimno uspješan rad Javne ustanove u kulturi »Zvonimir« Solin bez obzira na činjenicu da je ustanova gotovo pola godine nepotrebno bila bez ravnatelja. Priču o kulturnoj baštini, njezinoj zaštiti i stavljanju u funkciju promocije turizma moramo započeti sa Salonom, najvećim i jednim od najznačajnijih antičkih lokaliteta u Hrvatskoj - rekao je gradonačelnik osvrćući se i na lokalitete Rižinice i Šuplju crkvu. Sve navedeno ne bismo mogli ostvariti bez suradnje s građanima. Na kraju želim poručiti kako ću i dalje težiti razvoju grada u svim segmentima s naglaskom na održivi razvoj, očuvanje okoliša i zaštitu našeg bogatog kul-

turnog nasljeđa – poručio je prvi čovjek grada upućujući čestitke svim ovogodišnjim dobitnicima nagrada kao i čestitke svim građanima u prigodi obilježavanja Dana grada i blagdana Male Gospe.

NEIZMJERNI DOPRINOS ŽUPANIJE

Čestitke svim Solinjanima u ime Županije splitsko-dalmatinske i Vlade RH uputio je župan Blaženko Boban koji se osvrnuo na zajedničke projekte Županije i grada Solina, ali i uputio kritiku na račun Hrvatskih cesta vezano uz projekte cestovne infrastrukture koje je gradonačelnik spomenuo, a koji se ne realiziraju onim tempom kojim bi trebali. Pozdrave okupljenima i čestitke Solinjanima uputio je i potpredsjednik Hrvatskoga sabora Ante Sanader koji se s posebnim pijetetom prisjetio poginulih hrvatskih branitelja te svih onih zaslužnih za slobodnu i samostalnu hrvatsku državu.

NAGRADE GRADA SOLINA ZA 2022.

Nakon prigodnih govora predsjednik Gradskoga vijeća Ivan Andabak i gradonačelnik Dalibor Ninčević uručili su priznanja ovogodišnjim laureatima, dobitnicima osobne i kolektivne nagrade Grada Solina za 2022.

Osobna nagrada uručena je članu Dobrovoljnog vatrogasnog društva »Vranjic« Ivi Grubiću, istaknutom sportskom djelatniku Petru Žižiću te novinarki i spisateljici Mii Sesartić, dok je kolektivna nagrada otišla u ruke KUD-a »Solinske mažoretkinje«, a preuzela ju je predsjednica Dorotea Jurić.

Ove su godine dodijeljene i dvije posebne zahvalnice i to Mariji Krištić i Petru Gizdiću koji su u rujnu prošle godine nakon teške prometne nesreće izvukli petoricu mladića iz plamtećega automobila u Rupotini te ih tako spasili od sigurne smrti.

U glazbenom dijelu programa svečane sjednice Gradskoga vijeća nastupili su Pučki pivači Gospe od Otoka, ženska klapa KUD-a »Salona« i tenor Saša Jakelić, dok je spektakularni vatromet popraćen snimkom skladbe iz filma »Vatrene kočije« u izvedbi Gradske glazbe »Zvonimir« Solin.

OSOBNNA NAGRADA MIA SESARTIĆ

Mia Sesartić, djevojački Grubišić, rođena u Splitu, 1970., odrasla i živi u Solinu.

Novinarka je »Slobodne Dalmacije« u kojoj od 1994. kroz brojne tekstove prati aktualna zbivanja u Solinu, a godinama je surađivala i u lokalnomu mjesecniku »Solinska kronika«. Spisateljski rad obogatila je tri- ma knjigama inspiriranih svojim gradom, a trenutno priprema

četvrtu knjigu o Solinu za koju punih 17 godina prikuplja materijal.

Dugogodišnja je suradnica i članica Udruge »Solinjani«, i Kulturno-umjetničkog društva »Salona«, suosnivačica je Plesne udruge »Solinski bubamarci«. Suradivala je na više programa s Pučkim pivačima Gospe od Otoka i Udrugom Blaca. Česta je gošća u programima Gradske knjižnice Solin, surađuje s usta-

novama i udrugama te solinskim osnovnim školama.

U sklopu programa INTERSTAS-a, 2014. u Solinu, dobila je međunarodnu turističku nagradu Povelja FEST. priznanje Europske federacije turističkih novinara za osobni cjeloviti doprinos promicanju izuzetno bogate povijesti, kulturne baštine, te očuvanju tradicijskih vrijednosti i običaja grada Solina, dajući na taj način doprinos promidžbi turizma svoga grada.

OSOBNNA NAGRADA PETAR ŽIŽIĆ

Petar Žižić, rođen u Solinu 1948. svojim je djelovanjem obilježio mušku košarku rodnoga grada. Član solinskog košarkaškog kluba, koji je u osnutku nosio ime »Salona«, postao je 1969. kada je preuzeo i funkciju prvoga tajnika.

Uz solinsku mušku košarku proveo je ukupno 33 godine, sve do 2002.. Obnašao je i dužnost tehnika te sportskoga direktora solinskoga kluba, a bio je i trener

prve momčadi.

Više je godina bio član predsjedništva Košarkaškog saveza Općine Split i Košarkaškog saveza Dalmacije, te je bio i u članstvu predsjedništva Košarkaškog saveza Hrvatske. Pere je Savezni je košarkaški sudac, a sudio je i na utakmicama nižih rangova natjecanja.

Za višegodišnji rad u košarci dobio je veliki broj priznanja među kojima i plaketu Saveza za fizičku

kulturu Općine Split. Međutim, kako kaže, posebno je ponosan na priznanje Solinske zajednice športova, koje je dobio za višegodišnji rad u košarci.

Mnogo je onih koji su kroz ovih 50 i više godina djelovanja prošli kroz solinski klub i svi su oni na određeni način ostavili svoj pečat. Međutim, veliki dio povijesti solinske muške košarke, »alfa i omega« kluba svakako je bio Petar Žižić.

OSOBNNA NAGRADA, IVO GRUBIĆ

Ivo Grubić rođen je 1949., čitavi život živi u Vranjicu, osnivač je i bivši predsjednik Dobrovoljnog vatrogasnog društva »Vranjic« u kojemu je još uvijek aktivan te trenutačno djeluje na mjestu potpredsjednika.

Iza Ive Grubića je preko 50 godina aktivnoga djelovanja u vatrogastvu, bivši je zapovjednik Vatrogasne zajednice Grada Solina te bivšeg DVD-a »Dalmacijacement« - VOD Antiša Vučićić Salonit Vranjic, a djelovao je i kao član zapovjedništva vatro-

gasne zajednice Županije splitsko-dalmatinske.

Nositelj je vatrogasne zlatne plamenice za hrabrost i požrtvovnost kao i zlatne medalje za opće usluge. Uz to nositelj je Spomenice Domovinskoga rata i medalje Oluja te medalje Tramontana 98 za gašenje katastrofalnih požara na Pelješcu i Korčuli.

Sudjelovao je u više od dvije tisuće intervencija gašenja požara na postezu od Šibenika do Dubrovnika, zapažen je u radu na omasovljavanju Društva i aktiviranju mladih

naraštaja, a uz sve to redoviti je sudionik vatrogasnih natjecanja.

Grubić je najzaslužniji za dovođenje prve auto cisterne u DVD Vranjic i do sada je sudjelovao u prijevozu preko 300 cisterni vode za kućanstva na području Rupotine. Dobrovoljno sudjeluje na popravcima vozila i opreme kao i održavanju vatrogasnog doma i okoliša, a u svom mjestu preko 20 godina volonterski postavlja zastave prigodom blagdana i praznika te sudjeluje u svim humanitarnim akcijama.

KOLEKTIVNA NAGRADA, KUD »SOLINSKE MAŽORETKINJE«

Solinske mažoretkinje« osnovane 2004., prije službenoga osnivanja su djelovale kao plesna skupina u Domu »Zvonimir«. Cilj osnivanja udruge je okupljanje mladih koji se bave mažoretom te promicanje i

unapređivanje izvedbene umjetnosti, posebno mažoret plesa. Uz sve to želja im je, u populacijski najmlađem gradu u Hrvatskoj, usmjeriti djecu prema pozitivnim oblicima ponašanja.

Tijekom godina rada ostvarile su

niz uspjeha na državnim i europskim natjecanjima, ali uvijek s ponosom ističu da im je na prvomu mjestu zajedništvo i prijateljstvo. Uz međusobna neraskidiva prijateljstva ostvarile su snažne veze i s drugim solinskim plesnim i sport-

skim udrugama, ali i suradnju s mažoretkinjama iz susjednih gradova i općina koje već godinama ugošćuju na tradicionalnoj reviji u solinskoj Gradini.

Svakako treba istaknuti i njihovo domaćinstvo tijekom tri regio-

nalna te dva državna natjecanja koja su dovele u Solin, a na posljednjem, održanom 2018. sudjelovalo je čak 1 600 mažoretkinja.

Ove su se godine zahvaljujući osvajanju dviju zlatnih medalja na državnomu natjecanju, kvalificirale na Europsko prvenstvo koje se održava sredinom listopada u Italiji. Bit će to treći put da kao dio hrvatske reprezentacije brane boje svoga grada i svoje države.

Okupljene, među kojima su bili polaznici novog vrtića te njihovi roditelji, pozdravila je i Anđela Biuk, ravnateljica solinske vrtićke ustanove »Cvrčak«

SVEČANO OTVOREN DJEČJI VRTIĆ »SMOKVICA« UREĐEN U SKLOPU NOVOIZGRAĐENOGA POSLOVNOG CENTRA »RUPOTINA«

IZGRADI PA RADI

Naglasio bih da je gotovo čitava investicija financirana sredstvima gradskoga proračuna, a osim dječjega vrtića u novoizgrađenom će objektu biti i polivalentna dvorana s prostorom za rad Vijeća mjesnoga odbora te još dva prostora za koja namjeravamo provesti javnu anketu među građanima kako bi oni sami odlučili o njihovim budućim sadržajima – najavio je gradonačelnik

Piše: **Marijana BATARELO-JELAVIĆ**

U Mjesnom odboru Rupotina 5. rujna, prvog dana nove pe-

dagoške godine, svečano je otvoren Dječji vrtić »Smokvica« uređen u sklopu novoizgrađenoga Poslovnog centra »Rupotina«. Novi vrtić pohađat će ukupno 55 mališana raspore-

đenih u tri odgojne skupine, od kojih su dvije jaslične. Ovo je važan projekt ne samo za stanovnike Rupotine već za čitavi grad jer potvrđuje činjenicu da smo sredina puna života i

djece. Osobno mi je drago da se ovaj projekt realizira u jednom od rubnih mjesnih odbora u kojem su stanovnici godinama bili limitirani u zadovoljavanju javnih potreba – rekao je gradonačelnik Dalibor Ninčević upućujući zahvalu svima koji su sudjelovali u realizaciji ovoga projekta vrijednoga oko 16,5 milijuna kuna kojima je obuhvaćena izgradnja i uređenje vrtića kao i ostalih prostorija javne namjene te vanjskoga igrališta za nogomet, balotišta i parkirališta.

Naglasio bih da je gotovo čitava investicija financirana sredstvima gradskoga proračuna, a osim dječjega vrtića u novoizgrađenom će objektu biti i polivalentna dvorana s prostorom za rad Vijeća mjesnoga odbora te još dva prostora za koja namjerava-

mo provesti javnu anketu među građanima kako bi oni sami odlučili o njihovim budućim sadržajima – najavio je gradonačelnik. Okupljene, među kojima su bili polaznici novog vrtića te njihovi roditelji, pozdravila je i Anđela Biuk, ravnateljica solinske vrtićke ustanove »Cvrčak«.

U ožujku prošle godine otvorili smo vrtićki centar »Gabriel« u naselju Priko vode u kojem djeluje pet odgojnih skupina, a evo godinu i pol kasnije već otvaramo novi vrtić s tri odgojne skupine u kojem smo zaposlili šest odgajatelja i tri pomoćnice – rekla je ravnateljica dodajući kako novi vrtić, uz kvalitetno opremljenu unutrašnjost ima i prostorno dvorište, sa zelenom površinom i antistres podlogom, a proveden je i javni natječaj za nabavku sprava za igranje koje bi uskoro trebale biti postavljene.

Nažalost, unatoč stalnim ulaganjima u nove vrtićke skupine te izjednačavanju cijena gradskih i privatnih vrtića i dalje imamo dvadesetak mališana jaslične dobi s oba zaposlena roditelja koji su ostali neupisani – rekla je ravnateljica.

Prostorije novog vrtića blagoslovio je don Ante Matešan, župnik župe Solinskih mučenika u Ninčevićima, a vrpcu kojom je vrtić i službeno otvorio svoja vrata prerezali su gradonačelnik Dalibor Ninčević predsjednik Gradskoga vijeća Ivan Andabak te malena Sunčica, jedna od polaznica vrtićke skupine DV-a »Smokvica«.

NOVA ŠKOLSKA GODINA U ŽUPANIJI SIMBOLIČKI ZAPOČELA U MRAVINCIMA

ŠKOLA JE STOŽERNA INSTITUCIJA

Nakon prigodnoga programa koji su izveli osnovci, nazočnima se obratila ravnateljica matične škole Kraljice Jelene, Vesna Ružić podsjetivši kako upravo područne škole u čitavoj županiji i državi imaju negativni trend odumiranja, ali kako to nije slučaj u Mravincima

Početak nove školske godine u Splitsko-dalmatinskoj županiji 5. rujna započelo je oko 55 000 učenika osnovnih i srednjih škola, među kojima su 3 953 prvšaća. Područnu Osnovnu školu u Mravincima koja je dio matične škole Kraljice Jelene, a u vidu početka nove školske godine posjetili su župan Blaženko Boban i Pročelnik županijskog Upravnog odjela za prosvjetu, kulturu, tehničku kulturu i sport Tomislav Đonlić. Uz dvadeset novih prvšaća koji od ove godine pohađaju ovu školu dodatni razlog za veselje je preuređivanje nekadašnjeg učiteljskog stana u novu, suvremeno opremljenu i prilagođenu učionicu. Nakon prigodnoga programa koji su izveli osnovci, nazočnima se obratila ravnateljica matič-

ne škole Kraljice Jelene, Vesna Ružić podsjetivši kako upravo područne škole u čitavoj županiji i državi imaju negativni trend odumiranja, ali kako to nije slučaj u Mravincima, a čemu svjedoči i početak ove školske godine.

Područna škola Mravince trenutno broji osamdeset i pet učenika s tendencijom rasta svake godine, stoga je i potreba za novom učionicom proizašla iz same te činjenice.

Obraćajući se nazočnima župan

Blaženko Boban je istaknuo kako je škola u malome mjestu stožerna institucija, mjesto oko kojega se sve vrti, posebno naglasivši kako u tim područnim školama uvijek treba biti života.

Pročelnik županijskog Upravnog odjela za prosvjetu, kulturu, tehničku kulturu i sport Tomislav Đonlić ocijenio je kako se i u čitavoj županiji znatno osjeti pad broj upisanih učenika, ali ne mjeri kako je u drugim županijama. Štoviše broj prvšaća uvelike ovisi o velikom broju odgođenih upisa u prvi razred osnovne škole, a što će se u narednoj školskoj godini poručuju iz Županije regulirati.

Nazočivši početku nove školske godine u novoj učionici u Mravincima župan Blaženko Boban je opetovano naglasio važnost škole u lokalnoj sredini

Reciklator, reciklažno dvorište za građevni otpad uz tvrtku »Cemex« Hrvatska ide ukorak s najnovijim zahtjevima tržišta

Potpisivanjem Kodeksa još jednom je potvrđena predanost transparentnosti i poštenim poslovnim odnosima te olakšana prilagodba uvođenju euru kupcima i partnerima

»CEMEX« HRVATSKA I RECIKLATOR, RECIKLAŽNO DVORIŠTE ZA GRAĐEVNI OTPAD PRILAGOĐAVAJU SE TRŽIŠNIM ODREDBAMA

GRAĐEVINSKI OTPAD I EURI

Tvrte »Cemex« Hrvatska i Reciklator, reciklažno dvorište za građevni otpad, potpisale su Etički kodeks za pouzdano i transparentno uvođenje eura u Hrvatskoj te se time pridružile poslovnim subjektima potpisnicima ovoga dokumenta koji pridonosi stvaranju povjerenja i sigurnoga okruženja za potrošače. Svojim potpisom tvrtke između ostaloga jamče da neće neopravdano povećavati cijene ili ih neispravno preračunavati i zaokruživati te da će

uvesti dvojno iskazivanje cijena i jasno prikazivanje fiksnog tečaja konverzije. Pristupanje Etičkom kodeksu je dobrovoljno, a svojim potpisom Cemex Hrvatska i Reciklator doprinose sprječavanju zlouporabe ovog kompleksnoga financijskog procesa i šalju jasnu poruku potrošačima da su tvrtke kojima se može vjerovati. Jedna od temeljnih odrednica našeg poslovanja je stvaranje partnerskih odnosa koji počivaju na integritetu i poštenju. Stoga nam je potpisivanjem

ovog Kodeksa namjera bila još jednom potvrditi predanost transparentnosti i poštenim poslovnim odnosima te olakšati prilagodbu euru našim kupcima i partnerima – rekao je ovom prilikom predsjednik uprave »Cemexa« Hrvatska Alen Voloder. Član Uprave Reciklatora Ivan Ivanović također je istaknuo važnost povjerenja korisnika u uslugu koja im se pruža. To se svakako odnosi i na transparentnost u formiranju cijena te njihovoj konverzi-

ji iz kune u euro – rekao je Ivanović. Danom pristupanja Etičkom kodeksu tvrtke su stekle pravo na postavljanje vizualnih identifikacijskih oznaka, logotipa i slogana, kojim jamče provedbu načela Kodeksa. Etički kodeks projekt je Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja u suradnji s Koordinacijskim odborom za prilagodbu gospodarstva i zaštitu potrošača, a dosad mu je pristupilo više od 370 poslovnih subjekata. **M. B. J.**

BROJ UPISANIH PRVAŠIĆA U SOLINSKE OSNOVNE ŠKOLE ODRAZ PANDEMIJE ILI NOVIH DEMOGRAFSKIH GIBANJA

DRASTIČAN PAD BROJA PRVAŠIĆA

Uprve razrede solinskih osnovnih škola ove je godine upisano 303 učenika i učenica što je znatno manje u odnosu na prethodnu godinu kada ih je bilo 364. U najstariju solinsku osmo-ljetku, OŠ don Lovre Katića,

krenulo je njih 71, tek 5 manje nego godinu ranije. U centralnu školu OŠ Vjekoslava Paraća upisano je 58 prvašića, 12 manje nego lani, a u područnu školu u Vranjicu tek 6, te će se prema riječima ravnatelja Đure Baloevića, ponovno uvesti

kombinirani razredi. Osnovnu školu kraljice Jelene u školskoj godini 2022./23. pohađat će ukupno 93 učenika i učenica prvog razreda, čak 21 manje u odnosu na prošlu godinu. U centralnu školu upisano je njih 68, u PŠ Mravince 20, a u PŠ Kućine 5.

Centrala škola OŠ kralja Zvonimira ove godina ima 61 đaka prvaka, prošle godine ih je bilo 73, a smanjenje bilježi i PŠ Rupotina u kojoj je ove godine 14 prvaša, 5 manje nego lani. Od upisana 61 prvašića u OŠ kralja Zvonimira 27 ih pohađa produženu nastavu. **M. B. J.**

OČUVANJE POVIJESTI I KULTURE PROSTORA

Suživot gosta i domaćina ni u Solinu nije uvijek idila. Trezveno promišljanje o strategiji razvoja destinacije obaveza je svih aktera pa ako su neki i propustili najbolji odabir trenutka, kod nas je zadnji vlak krenuo, ali i još ga možemo stići

Imajući u vidu profil turista koji posjećuju i odsjedaju u našem gradu, dodatna promišljanja u vidu strategije razvoja su nezaobilazna

Nebesku zaštitnicu našega grada ove godine dočekujemo u uvjetima najbližim vremenu prije početka pošasti pandemije Corona virusa. Zahvalni na mogućnosti da zajedno obilježimo veliki dan svih Solinjana i gostiju Solina, promišljamo i o proteklom periodu od rujna 2021., a sigurnost svakodnevice u svakoj je varijanti važan činitelj ocjene kvalitete životnoga okruženja. Poznata izreka Konrada Adenauera – »Sigurnost nije sve, ali sve ostalo bez sigurnosti je ništa« životno se najbolje očitava u vremenu pandemije i svim otklonima od uobičajene svakodnevice građana, prouzročeni mjerama nužnim za suzbijanje i zaustavljanje podmukle bolesti. Na putu povratka normalnome, kako se najčešće definira aktualna faza pandemije, analiziramo i trendove kriminaliteta u Solinu i bliskom nam okruženju.

Da svaka kriza ima i pozitivnu stranu potvrđuju niz teoretičara kriznoga upravljanja, a brojke kriminaliteta u godinama pandemije možemo tumačiti i kao potvrdu teze. Naime, upravo u vrijeme pandemijske krize, broj kaznenih djela klasičnoga kriminaliteta (npr. teške krađe) smanjuje se, a nakon dobrog trenda u 2020., protekla 2021. u statističkim je mjerilima, godina s najmanje poginulih u prometnim nesrećama na području PU Splitsko dalmatinske.

Put povratka ka normalnom uspostavlja i neke druge trendove, a povratak turističkoga prometa ove je godine uz proračunski optimizam donio i nove glavobolje, posebno u bliskom nam okruženju. Dovoljno je pregledati dnevni tisak i regionalne portale u tri ljetna mjeseca, česta pomisao je i »što nam to treba«. Jesu li naši gosti zaista tako razuzdani i bezobzirni, jesmo li previše kritični, tko je i gdje pogriješio? Srediti misli nakon intenzivnoga turističkoga perioda, prvi je korak ka rješavanju dvojbi i svakako preduvjet promišljenoga planiranja i funkcionalne pripreme nove sezone. I nije

da Solinjane ne diraju problemi bliskoga nam okruženja i solinski turistički proizvod sve više je prepoznatljiv, bliska zagora hvata trendove, a smještajni kapaciteti posebno u Mrvincima i Kučinama, prvi su odabir velikoga broja gostiju. Suživot gosta i domaćina ni u Solinu nije uvijek idila. Trezveno promišljanje o strategiji razvoja destinacije obaveza je svih aktera pa ako su neki i propustili najbolji odabir trenutka, kod nas je zadnji vlak krenuo, ali i još ga možemo stići.

KLJUČNO: Nisu više na statističkoj margini ni kaznena djela počinjena zlouporabom Interneta, društvenih mreža, sveprisutnih kartica. Kao da je pandemija potaknula korištenje suvremene tehnologije, ali i osigurala prostor za djelovanje sofisticiranih počinitelja. Naime, da bi ostali bez novca nije više važno je li vam novčanik u džepu, za glavobolju je dovoljan trenutak nepažnje na poznatoj mreži.

Nije tako veliki problem zaštititi se, kao što je dobra brava rješavala veliki dio problema klasičnoga kriminaliteta. Dostupno osnovno znanje o ponašanju na mreži, zaštiti lozinki i povjerljivim podacima, traži dozu opreza i posvećenosti osobnoj sigurnosti koja neće omesti ničiju svakodnevnicu.

Vandalizam u javnom prostoru ipak ne možemo povezati s izazovima novoga vremena. Klupe bačene u Jadro slike su iz ranih godina rada na unaprjeđenju prostora, na ovaj ili neki drugi način situacija sa vandalizmom nije ni danas puno bolja. A za tu sliku Solina teško možemo prozivati goste, priznajmo svom gradu, polomljene kante, gadljivi grafiti i devastirana autobusna stajališta domaći su uradak.

Svijetli trenutak solinske svakodnevice godina su dječja graja u vrtičkim kućama i simpatična zbunjenost prvoškolaca. Odrastanje u Solinu dužni smo učiniti radosnim i sigurnim, privilegija je baštiniti povijest i kulturu prostora danoga nam na čuvanje za naraštaje koji dolaze.

Odmor i rehabilitacija za članove su organizirani u Istarskim toplicama

UMIROVLJENICI U TOPLICE!

Solinska Matica umirovljenika uz pomoć Grada Solina i ove godine, u razdoblju od 14. do 25. studenoga, organizira odmor i rehabilitaciju za svoje članove u Istarskim toplicama. Ovim putem pozivaju zainteresirane da se jave osobno u prostorije

Udruge na adresi Zvonimirova 35 ili putem telefona broj 261-158 utorkom i četvrtkom u vremenu od 8,30 do 9,30 te na mobitel broj 098/97 22 455. Prijavu je moguće izvršiti do popunjena ukupne brojke od 50 mjesta koliko ih je predviđeno.

Darivanju krvi na akciji je pristupila 51 osoba

DARIVANJE KRVI

Gradsko društvo Crvenoga križa Solin tradicionalno je početkom rujna, uoči obilježavanja Dana grada i blagdana Male Gospe, organiziralo akciju dobrovoljnog darivanja krvi.

Darivanje se odvijalo u Domu »Zvonimir«, a pristupila mu je 51 osoba od kojih je 42 bilo u mogućnosti dati krv i to 35 muškaraca i 7 žena.

M. B. J.

Solinske osmoljetke za razliku od prethodne godine pohađa 61 prvašić manje

Duhoviti cabaret protkan je izvedbom popularnih šansona koje su obilježile život velikih glazbenika

SOLINSKO KULTRNOLJETO:
DRAMSKA PREDSTAVA »VARAŠ GA, NE OSTAVLJAŠ GA«

SPOJ NESPOJIVOGA

Na popisu dramskih izvedbi ovogodišnjega solinskog kulturnog ljeta našla se i hit predstava Arijane Čuline »Varaš ga, ne ostavljaš ga« koja je ispunila gledalište ljetne pozornice u Gradini. Glumica, spisateljica i komičarka Arijana Čulina u svom prepoznatljivom tonu donosi spoj naizgled nespojivoga, francuskih šansona i duhovitih komentara o ljubavnom životu šansonjera te ljubavi i braku općenito. Uz nju u predstavi igra svestrana Mirella Meić dok je za glazbenu pratnju zadužena

Danira Ipavec. Duhoviti cabaret protkan je izvedbom popularnih šansona koje su obilježile život velikih glazbenika poput Edith Piaf, Dalide, Charlesa Aznavoura, Mireille Mathieu te Charlesa Chaplina dok sam naziv predstave dolazi od citata Edith Piaf koja je osim po svojoj glazbi bila poznata i po burnom ljubavnom životu. Ona je uvijek morala imati muškarca uz sebe, jednog bi napustila tek kad bi osigurala drugog. Mijenjala je situacije i muškarce, ali lako njoj, živjela je

u Parizu, kako ćemo mi u Splitu kad nas svatko zna? Ona je radila što je htjela, a ja samo šta drugi hoće. Eto, nju svi slave, a meni nitko ni »hvala« – rekla je Arijana Čulina tijekom predstave koju je publika popratila salvama smijeha. - Malo sam bila skeptična hoćemo li uspjeti napuniti veliku Gradinu u Solinu, ali jesmo i što je najvažnije bilo je odlično. Reakcija publike sve govori. Potvrdile smo još jednom da su šansona i humor dobitna kombinacija – poručila je Arijana Čulina nakon predstave u Solinu.

M.B.J.

ODRŽANA JUBILARNA 10. MANIFESTACIJA
»IZ SOLINSKOG LONCA«

DOBRA SPIZA I PRKAČI

Jubilarna 10. manifestacija »Iz solinskog lonca – što su jeli naši stari?« održana je 26. kolovoza u Gašpinoj mlinici. Manifestaciju organizira Turistička zajednica Grada Solina u suradnji s udrugom »Solinjani« i Gradom Solinom. Manifestaciji su ove godine nazočili i predstavnici »Virovske prkačijade« međunarodnoga festivala tradicionalnih kolača iz općine Virje te koordinatrica i ambasadorica svjetske organizacije »Taste of peace Jerusalem« za Hrvatsku Josipa Rasinec.

Okupljene su pozdravili gradonačelnik Dalibor Ninčević i direktorica TZ Solin Jelena Stupalo, a manifestaciji je nazočio i župan splitsko-dalmatinski Blaženko Boban.

U bogatom glazbenom programu nastupili su Pučki pivači Gospe od Otoka, ženska klapa »Tamarin« Solin, mladi Roko Sedlar i Vinil bend. Posebno oduševljenje okupljenih izazvao je nastup članica Plesne udruge »Solinski bubamarci«, a dašak staroga Solina i ovom je prilikom donijela novinarka i spisateljica Mia Sesartić čitajući crtiće o starim solinskim običajima iz svoje knjige »Solin sve u šešnest«. Nakon prigodnoga programa okupljeni su imali priliku uživati u dobroj spizi, punjenim paprikama, tripicama, manistri na pome, gulašu i drugim domaćim jelima, a nije nedostajalo ni slatkoga. Uz tradicionalne kolače, fritule, kroštule, štrudele i pandulate našli su se tu i domaći prkači, kolači od prhkog tijesta, koje su sa sobom donijeli gosti iz Virja.

M.B.J.

Nakon prigodnoga programa okupljeni su imali priliku uživati u dobroj spizi

NA SOLINSKOJ LJETNOJ POZORNICI NASTUPIO »KRIES« I MOJMIR NOVAKOVIĆ

ZUMBIRANA GRADINA

Na ljetnoj pozornici u Gradini koja je gotovo dva desetljeća bila domaćin Ethnoambient festivala nastupio je jedan od vodećih hrvatskih World Music bendova, etno sastav »Kries« predvođen Mojmirom Novakovićem. Kries nadahnuće nalazi u melodijama i tekstovima tradicijskih pjesama, slavenskoj mitologiji te dinarskom i mediteranskom ritmu. Do sada su izdali tri studijska albuma, »Ivo i Mara«, »Kocijani« i »Selo na okuke« objavljen 2016. Koncert su otvorili naslovnom pjesmom zadnjega albuma

Kries nadahnuće nalazi u melodijama i tekstovima tradicijskih pjesama, slavenskoj mitologiji te dinarskom i mediteranskom ritmu

uvodeći okupljene u trans koji je trajao tijekom čitave večeri. Publika je s jednakim žarom popratila sve pjesme, »Zelena lipa«, »Zora«, »Ivo se šeće«, »Lepi Juro«, »Grličica«, »Čuj Marice«, »Javor« i druge, prepuštajući se zavodljivim ritmovima kroz koje legendarni etno glazbenici vješto spajaju suvremeno s gotovo zaboravljenim. Velik broj posjetitelja iznenadio je i same organizatore koji zbog sigurnosnih mjera i kapaciteta Gradine nisu bili u mogućnosti svima udovoljiti. Mojmir i Kries su svojom glazbenom pričom još jednom pokazali zašto su miljenici publike koja ih je na kraju koncerta pozvala na bis gdje su na njihov zahtjev izveli svoju najpopularniju pjesmu »Zumba« koja je ovom prilikom trajala punih 14 minuta.

M.B.J.

Radnja prati novokomponiranog tajkuna i ekscentričnog krojača koji se, naizgled slučajno, susreću u krojačkom salonu

PREDSTAVA »SAVRŠEN KROJ« SPLITSKE KAZALIŠNE DRUŽINE »RITAM IGRE«

SLUČAJAN SUSRET SUPROTNOSTI

Splitska kazališna družina »Ritam Igre« predstavila je Solinjanima, 29. kolovoza u Domu »Zvonimir« predstavu »Savršen kroj« premijerno izvedenu u travnju ove godine.

Riječ je o melodrami nastaloj prema tekstu pisca i dramaturga Vladimira Đurđevića koja kroz slučajan susret dvojice, po svemu naizgled različitih muškaraca, obrađuje pitanje morala, stanja u društvu, sustava vrijednosti i odnosa muškarca prema ženi. Radnja prati novokomponiranog tajkuna i ekscentričnog krojača koji se, naizgled slučajno, susreću u krojačkom salonu. Ovaj »slučajni« susret se od samog početka pretvara u ozbiljan nesporazum koji prijeteći da svakog trenutka eskalira i preotme i ono malo zdrave pameti od njih samih. U glavnim ulogama igraju Pere Eranović i Siniša Novković, dok režiju potpisuju Siniša Novković i Ivan Baranović koji se s Perom Eranovićem izmjenjuje u ulozi novokomponiranog tajkuna. **M.B.J.**

OMIŠKI »MALI PRINC« SOLINSKOJ PUBLICI PREDSTAVIO »SVE MINISTROVE LAŽI«

HRVATSKA SVAKODNEVICA NA DASKAMA

Predstava je premijerno izvedena u svibnju ove godine, a režirao ju je Petar Buljević, ravnatelj Centra za kulturu Omiš

Ljubav je najljepša stvar koja se može dogoditi osobi u bilo kojoj dobi, neovisno o njegovom zanimanju, položaju u društvu ili intelektu. Poruka je to komedije »Sve ministre laži« koju je Kazalište »Mali princ« iz Omiša predstavilo 22. kolovoza solinskoj publici. Predstava je premijerno izvedena u svibnju ove godine, a režirao ju je Petar Buljević, ravnatelj Centra za kulturu Omiš. Okosnicu priče čini troje likova, ministar, mladi pisac i oštromna slobodna žena, koji se neplanirano nađu u ljubavnom

OTVORENA IZLOŽBA »TREPTAJI« EVE MEŠTROVIĆ MLADE SPLITSKE UMJETNICE S RIJEČKOM ADRESOM

UMIRENJE NEMIRNE DUŠE

Izložbu je otvorila povjesničarka umjetnosti Vanda Franičević koja je istaknula veliki utjecaj renesansne umjetnosti na slikarstvo Eve Meštrović

Djela mlade umjetnice pripadaju tzv. »čistoj umjetnosti« jer sadrže obilježja novovjekovne i sakralne forme. U njezinu slikarstvu nailazimo na barokni izričaj i obilježja nadrealizma. Eva Meštrović pristupa umjetničkom stvaranju prema holističkom načelu, a njeni pejzaži imaju simboličko značenje transcendirajućih prostora, ili kao apstraktne forme nastale prema načelu »čiste likovnosti«

trokutu te prolaze kroz niz duhovitih, britkih i komičnih situacija.

U ulozi ministra Lavoslava Medvjeda našao se poznati prološki glumac Marijan Grbavac, pisca Florijana igra mladi talentirani glumac Mate Tavrić, dok književnicu Sofiju igra dramska umjetnica Ivana Giove Župa koja je zaslužna i za scenografiju te kostimografiju predstave. **M.B.J.**

U Teatrinu Gradske knjižnice Solin 30. je kolovoza otvorena izložba »Treptaji« mlade splitske umjetnice s riječkom adresom, magistricice primjenjene umjetnosti Eve Meštrović. Na svojoj prvoj izložbi u Solinu Eva se predstavila ciklusom apstraktnih likovnih formi izrađenih u kombiniranoj tehnici na lesonitu te ciklusom neorenesansnih figuracija u prikazivanju muških i ženskih likova nastalih u tehnici ulja na platnu. Izložbu je otvorila povjesničarka umjetnosti Vanda Franičević koja je istaknula veliki utjecaj renesansne umjetnosti na slikarstvo Eve Meštrović. Djela ove mlade umjetnice pripadaju tzv. »čistoj umjetnosti« jer sadrže obilježja novovjekovne i sakralne forme. U njezinu slikarstvu nailazimo na barokni izričaj i obilježja nadrealizma.

Eva Meštrović pristupa umjetničkom stvaranju prema holističkom načelu, a njeni pejzaži imaju simboličko značenje transcendirajućih prostora, ili kao apstraktne forme nastale prema načelu »čiste likovnosti« predstavljaju duhove istih. Neorenesansne figure na slikama imaju uzvišen pogled koji je sugestivan i znači razumijevanje u smislu zajedničkih traganja i poriva kojima smo

skloni u različitim životnim fazama. Okrenute su »en face« i odražavaju nježnost koja djeluje poput treptaja.

Simbolizam je i u bojama: plava i zlatna boja od pamtivjeka simboliziraju intuitivno u nama i duhovnost kao težnju za uzvišenjem – rekla je Franičević zaključujući kako upečatljiva estetika sadržana u umjetnosti Eve Meštrović djeluje osvježavajuće na promatrača te svojim metafizičkim dojmom pruža umirenje nemirne duše.

Tijekom obraćanja okupljenima Eva Meštrović je pročitala kratki tekst kojega je pripremila za katalog izložbe.

Nema toga što nije život. Svaka pora, svaki čovjekov korak, misao, zov, svaki kamen, vlat travke, val, paučina, morska pjena..., pa čak i naizgled mrtav materijal. Nema točke koja nema života ili ne traži život. Traganje za umjetnošću, traganje je za životom. Stoga je umjetnost za mene čudesan dodir života koji slobodnu imaginaciju pretvara u zbilju – poručila je umjetnica.

Ravnatelj Gradske knjižnice Solin Ivan Peroš zahvalio je Evi Meštrović na gostovanju u solinskomu Teatrinu i na iznimnoj izložbi koja će biti otvorena do 13. listopada ove godine. **M.B.J.**

Solinjani su se u festivalskomu programu predstavili samostalnim cjelovečernjim koncertom na kojemu su izveli djela pretežno hrvatskih skladatelja poput Ivana pl. Zajca, Srečka Albinija, Ive Tijardovića, Josipa Kuletina, Josipa Corelja i drugih, a na repertoaru su se našle i skladbe Michela Haydna, Josefa Straussa, Josifa Ivanovica, Jaromira Vejevode i Jacquesa Offenbacha. Uz glazbare je na ovom festivalu gostovala i plesna skupina Solinskih mažoretkinja

Solinske su mažoretkinje na jedinstven način upotpunile nastup solinskih glazbara

GRADSKA GLAZBA »ZVONIMIR« SOLIN NA 29. MEĐUNARODNOM FESTIVALU PUHAČKIH ORKESTARA U MAĐARSKOM MAKÓU

SNAŽAN KULTURNI PEČAT

Gradska glazba »Zvonimir« Solin gostovala je od 17. do 21. kolovoza na 29. Međunarodnom festivalu puhačkih orkestara u mađarskom gradu Makóu, na poziv tamošnjega orkestra MagánZeneiskolaMakó i njihova umjetničkoga ravnatelja dr. JózsefaCsikote. Festival je organiziran pod visokim pokroviteljstvom Svjetske organizacije puhačkih orkestara i ansambala WASBE, distrikta za Srednju

i Istočnu Europu, a uz solinske glazbare na njemu je nastupilo još pet orkestara iz Mađarske, Srbije i Rumunjske.

Solinjani su se u festivalskomu programu predstavili samostalnim cjelovečernjim koncertom na kojemu su izveli djela pretežno hrvatskih skladatelja poput Ivana pl. Zajca, Srečka Albinija, Ive Tijardovića, Josipa Kuletina, Josipa Corelja i drugih, a na repertoaru su se našle i skladbe Michela Haydna,

Josefa Straussa, Josifa Ivanovica, Jaromira Vejevode i Jacquesa Offenbacha. Uz glazbare je na ovom festivalu gostovala i plesna skupina Solinskih mažoretkinja koja je pod vodstvom Dorotee Jurić izazvala ovacije izvedbom »Orijentalnih plesova« iz Zajčeve opere »Nikola Šubić Zrinski«. Koncert je pobrao izvrsne kritike oduševljene domaće publike, ali i svih ostalih sudionika festivala.

Gradska je glazba »Zvonimir«,

zajedno sa Solinskim mažoretkinjama, sudjelovala i na završnoj koncertnoj svečanosti, na kojoj su nastupili svi sudionici festivala, a na kojoj je uspješno izvela izbor iz djela hrvatskih skladatelja. Na samomu kraju ceremonije Solinjani su zajedno s ostalim orkestrima izveli nekoliko mađarskih povijesnih koračnica, a zajedničkim je orkestrom od preko 250 glazbenika, uz ostale dirigente, ravnao i mo. Tonći Čićerić.

Iznimno smo zadovoljni ovogodišnjom mađarskom turnejom koja nam je nakon dvogodišnje stanke uzrokovane pandemijom koronavirusa, omogućila ponovni izlazak na međunarodnu scenu. Nakon što smo odličnim izvedbama zaslužili izvanredne kritike, direkcija festivala nas je pozvala da iduće godine sudjelujemo i na jubilarnom 30. izdanju ovoga festivala na kojemu će sudjelovati preko 20 orkestara iz čitavoga svijeta – rekao je Grgo Bučan, predsjednik solinske Glazbe.

U sklopu festivala Solinjane je primila i gradonačelnica Makóa Éva Erzsébet Farkas te im je uručila prigodne poklone i priznanja za sudjelovanje. Glazbari su slobodno vrijeme iskoristili za razgledavanje Budimpešte, Makóa, Kiszombora, ali i Szegeda, trećeg po veličini mađarskog grada s iznimno bogatom kulturno-povijesnom baštinom. **M.B.J.**

ODRŽAN 6. FESTIVAL PUHAČKIH ORKESTARA »SOLIN BRASS FEST 2022.«

MJED ZLATNOGA SJAJA

U solinskoj je Gradini 27. kolovoza održan 6. festival puhačkih orkestara »Solín Brass Fest 2022.« kojega organizira Gradska glazba »Zvonimir« Solin. Festival je pokrenut 2017. i na njemu su do sada nastupili brojni orkestri i brass ansambli iz Hrvatske, ali i iz inozemstva. U proteklih pet izdanja u Solinu su uz hrvatske orkestre iz Zagreba, Imotskog, Petrinje, Vodica i Križevaca, gostovali orkestri iz Slovenije, Mađarske, Rusije i Bosne i Hercegovine. Ovogodišnje izdanje festivala posvećeno je 110. godišnjici Gradske glazbe »Zvonimir« Solin.

Festival se od svoga početka održava pod visokim pokroviteljstvom Svjetske organizacije puhačkih orkestara i ansambala, distrikta za Srednju i Istočnu Europu

Svih ovih godina Festival se održava pod visokim pokroviteljstvom Svjetske organizacije puhačkih orkestara i ansambala, distrikta za Srednju i Istočnu Europu, te uz podršku Grada Solina i Javne ustanove u kulturi »Zvonimir« Solin. Na ovogodišnjemu su festivalu nastupili članovi Big Banda Vodice, koji djeluje nepune dvije godine, ali je već ostvario niz zapaženih nastupa i izazvao interes na domaćoj glazbenoj sceni. U sastavu Banda djeluje dvadesetak entuzijasta, amatera, ali i profesionalaca od kojih većinu čine članovi Vodičke glazbe, ali i drugi glazbenici iz Zadra, Šibenika, Primoštena i okolice. Njihov umjetnički voditelj je Željko Andrić.

Big Band Vodice u Solinu se predstavio nizom jazz standarda, a na pozornici su im se u dijelu izvedbi pridružile i vokalne solistice Helena Hunčaga, Tanja Zorica i Marta Palada Cinotti. **M.B.J.**

POETSKO-GLAZBENA ŠETNJA »OD SOLINA DO SOLINA; KORACIMA TOME PODRUGA«

STVARALAŠTVO PROTKANO EMOCIJAMA

Poetski recital, kojim je obilježena 91. obljetnica rođenja Tome Podruga, inicirao je njegov dugogodišnji prijatelj i bliski suradnik, pjesnik Ivica Mijačika. Uz Mijačiku, koji je preuzeo ulogu moderatora, bili su još pjesnik i književni kritičar Siniša Vuković te dramski umjetnik Joško Ševo koji je s kazivao stihove Tome Podruga

Poetsko-glazbena šetnja održana je u tuskulumskom vrtu

U vrtu pored Tusculuma 25. je kolovoza održana književna večer pod nazivom Poetsko-glazbena šetnja »Od Solina do Solina; koracima Tome Podruga« posvećena nedavno preminulom hrvatskom književniku.

Poetski recital, kojim je obilježena 91. obljetnica rođenja Tome Podruga, inicirao je njegov dugogodišnji prijatelj i bliski suradnik, pjesnik Ivica Mijačika. Uz Mijačiku, koji je preuzeo

ulogu moderatora, bili su još pjesnik i književni kritičar Siniša Vuković te dramski umjetnik Joško Ševo koji je kazivao stihove Tome Podruga.

Mijačika se s posebnim emocijama prisjetio vremena provedena s Tomom Podrugom ističući kako mu je neizmjerena čast što je imao priliku družiti se s čovjekom koji je - uvijek s mjerom gledao i uzbuđenje i tišinu te svojom književnom rječju dostojanstveno i beskompro-

misno svjedočio iskreno domoljublje.

Njegov rad i stvaralaštvo bili su protkani emocijama koje je rasprostirao svugdje i dodjeljivao svima, a u prvomu redu svojoj krasnoj obitelji, kćerki Peri, sinu Berislavu i supruzi Mariji koji su večeras tu s nama - rekao je Mijačika upućujući pozdrave članovima obitelji koji su popratili ovu književnu večer, a Tomin sin Berislav i sam je ovom prilikom pročitao jednu

očevu pjesmu.

Siniša Vuković u svomu je osvrtnu iznio kratki pregled ukupnog stvaralaštva Tome Podruga ističući pri tom nužnost da mu sredina iz koje je iznikao iskaže adekvatnu počast.

Neslučajno je Toma baš u ovoj solinskoj prodolini našao svoje inspiracije i svakako mu pripada mjesto puno zaslužnije od onoga koje smo mu dali. Na nama svima je da nađemo načina da mu se odužimo u onom

saldu i poetskoj snazi koju je on ugradio u temelje hrvatske književnosti, a posebno u temelje ovoga grada. Bilo bi mi iznimno drago i iskreno se nadam da će u svom Solinu, kojega je toliko puta opjevao, dobiti svoju bistu, te da će mu grad, koji kao malo koja sredina u Dalmaciji živi svoju kulturu, tiskati sabrane pjesme - rekao je Vuković. U glazbenomu dijelu večeri nastupili su Pučki pivači Gospe od Otoka. **M. B. J.**

U GRADINI ODRŽANA TRADICIONALNA REVIIJA SOLINSKIH MAŽORETKINJA

ZAJEDNIŠTVO I DRUŽENJE

U solinskoj Gradini 31. kolovoza održana je tradicionalna revija Solinskih mažoretinja kojima su se pridružile kolegice iz Sinja, Splita, Kaštela, Trilja i Vodica te prijatelj iz solinskih udruga, Plesni studio »Gita« i »Solinski bubamarci«.

Ova manifestacija na neki način predstavlja naš blagdanski poklon gradu te obilježava početak nove plesne godine - rekla je predsjednica KUD-a Dorotea Jurić koja je i ovom prilikom uputila zahvalu svima onima koji im pružaju potporu tijekom čitave godine.

Uvijek veselu i prijateljskim tonom obojenu reviju ove je godine dodatno obilježilo slavljeničko raspoloženje Solinskih mažoretinja povodom dobivanja kolektivne nagrade Grada Solina za 2022.

Iza nas je izuzetno aktivna i uspješna godina obilježena dobivanjem spomenute nagrade, ali i uspjehom naših seniorki na državnom prvenstvu te njihovim odlaskom na Europsko prvenstvo u Italiju u listopadu ove godine - rekla je predsjednica KUD-a ističući još jednom kako im je uz natecanja i uspjeh kojeg ostvaruju uvijek na prvom mjestu zajedništvo i druženje proizašlo iz zajedničke ljubavi prema mažoret plesu. **M. B. J.**

Solinske mažoretkinje posebno su ponosne na dobivanje kolektivne nagrade Grada Solina za 2022.

Ugledajmo se u nju i dopustimo Bogu da nas preobrazi na takav način da niti što pitamo niti što hoćemo što ne bi bilo u skladu s Božjom voljom. U tome je savršeno ostvarenje čovjekove slobode: htjeti samo dobro, biti nesposobni za zle izbore i čine. Sve dok mogu izabrati zlo ja nisam istinski slobodan čovjek. Rečeno modernim žargonom, samo se u tom savršenom ostvarenju čovjekove slobode dodiruju »pro choice i pro life« usmjerenja: izbor tada postaje, izbor za život – rekao je nadbiskup Dražen Kutleša

Piše: dr. sc. Silvana BURILOVIĆ
-CRNOV/smn.hr
Fotografije: Jakov TEKLIĆ

SVEČANIM EUHARISTIJSKIM SLAVLJIMA U SOLINSKOM PRASVETIŠTU PROSLAVLJEN BLAGDAN ROĐENJA BLAŽENE DJEVICE MARIJE, MALE GOSPE

ŽENA KOJA JE ODABRALA ŽIVOT

Nebrojeno vjeroničko mnoštvo i ove je godine hodočastilo Gospinu prasvetištu u Solinu na blagdan Male Gospe. Procesiju i središnje euharistijsko slavlje pred crkvom Gospe od Otoka predvodio je splitsko-makarski nadbiskup i metropolit mons. Dražen Kutleša u koncelecijaciji s hvarskim biskupom mons. Rankom Vidovićem, provincijalom Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja fra Markom Mršom, župnikom i upraviteljem Svetišta Gospe od Otoka don Antom Čotićem i

ostalim svećenicima. Danas nas je u ovom svetištu Gospe od Otoka sabrala živa vjera i zahvalnost Majci čije rođenje Crkva obilježava i slavi. Na svetkovinu Velike Gospe slavili smo slavni završetak Marijina zemaljskoga života, a danas slavimo početak njezina života. Između jednoga i drugoga odvio se zemaljski život Presvete Djevice, skrovit i ponizan, a izvanredan po Božjim izravnim zahvatima u Marijin život i po njezinoj živoj vjeri koja je učinila da se Božji naum spasenja ostvari u ovome svijetu - rekao je nadbiskup Kutleša započinjući svoju propovijed u

kojoj je govorio o živoj vjeri i o Mariji »zaštitnici vjere«.

ŽENA ISTAKNUTE VJERE

Crkva za Mariju kaže da je žena istaknute vjere, učenica koja u sebi sabire istine vjere i majka koja vjeru djece podržava i štiti. Marija je prije svega žena žive vjere koju je tijekom cijelog života živjela i od koje je crpla snagu za svagdanji život. Možemo se zapitati što je zapravo vjera? Što mi mislimo pod tim pojmom? Činjenica da su se tim pitanjima bavili najveći filozofski i teološki umovi govori nam da odgovor nije nipošto lagan ni jednoznačan.

Filozofi i teolozi razlikuju sadržaj vjere od subjekata tj. osobe koja je jamac istinitosti onoga u što vjerujemo. Zaključuju da kršćanski pojam vjere obuhvaća oba elementa, i sadržaj i osobu: vjera uvijek vodi prema Nekome, razlog da u nešto vjerujem je u tome da vjerujem Nekomu. U bezuvjetnom i apsolutnom smislu takvu vjeru čovjek duguje samo i jedino Bogu i takvu vjeru Bog od čovjeka traži - naglasio je nadbiskup. Živa vjera podrazumijeva živ odnos s Bogom, iskustvo vjere, ne pučko recitiranje Vjervanja. Ono što često puta uzmanjka u našem životu je iskustvo vjere

koje podrazumijeva živ odnos s Bogom, povjerenje u Osobu, ljubav prema Bogu, koja čini da bezuvjetno vjerujem njegovoj riječi: da vjerujem jer je On to rekao, da vjerujem iz ljubavi. Taj 'Netko' živi je Bog koji je u stanju oživjeti naša srca, učiniti silna djela u našem životu kao što je učinio i u Marijinu životu. Nama je na zamjetljiv način progovorio po utjelovljenju svoga Sina te je cijela povijest spasenja, povijest njegove prisutnosti na zamjetljiv način. Vjerujem, dragi vjernici, da danas ne biste bili ovdje da životno, zamjetljivo niste iskusili Marijinu prisutnost i njezin zagovor u svome životu - rekao je nadbiskup Kutleša podsjetivši na riječi svetoga Ljudevita Montfortskoga koji za Mariju kaže da je toliko savršeno preobražena u Boga milošću i slavom, koja sve svece u nj preobraćuje, da niti što pita, niti hoće, niti čini što bi bilo protivno vječnoj i nepromjenjivoj Božjoj volji.

IZBOR ZA ŽIVOT

Ugledajmo se u nju i dopustimo Bogu da nas preobrazi na takav način da niti što pitamo niti što hoćemo što ne bi bilo u skladu s Božjom voljom. U tome

Jutarnjem svečanom euharistijskom slavlju prethodila je tradicionalna procesija s Gospinim kipom ulicama grada Solina

Splitsko-makarski nadbiskup i metropolit mons. Dražen Kutleša: - Uglledajmo se u Mariju i dopustimo Bogu da nas preobrazi na takav način da niti što pitamo niti što hoćemo što ne bi bilo u skladu s Božjom voljom. U tome je savršeno ostvarenje čovjekove slobode: htjeti samo dobro, biti nesposobni za zle izbore i čine

je savršeno ostvarenje čovjekove slobode: htjeti samo dobro, biti nesposobni za zle izbore i čine. Sve dok mogu izabrati zlo ja nisam istinski slobodan čovjek. Rečeno modernim žargonom, samo se u tom savršenom ostvarenju čovjekove slobode

dotiruju »pro choice i pro life« usmjerenja: izbor tada postaje, izbor za život - Nadbiskup je naglasio da je Marija pravi primjer u koji se treba ugledati kako vršiti volju Očevu. Božji plan s čovjekom izražen je u Mariji. Dogmatska konstituci-

ja o Crkvi za Mariju kaže da je učenica koja u sebi ujedinjuje i odražava najveća načela vjere (usp. LG 65). Nerijetko se događa da vjernici kod kojih neprestano jača ljubav i štovanje prema Majci Kristovoj, i kad bi bili lišeni svake duhovne pomoći, ipak bi sačuvali cjelovitu vjeru. Svako od otajstava Marijina života izriče Božji plan s čovjekom. Njezino Bezgrješno začecje znak je nade palom čovjeku i zalag konačne pobjede nad grijehom. Njezin pristanak na utjelovljenje Sina Božjega znak je Božje dobrohotnosti u prihvaćanju čovjekove suradnje u njegovim naumima. Njezino djevičanstvo svjedoči da je Krist pravi Bog i pravi čovjek i poziv je nama da proširimo obzore vlastitog razumijevanja i oblikovanja ljudske spolnosti, majčinstva i očinstva - naglasio je mons. Kutleša. Nadbiskup je ohrabrio bračne parove da u teškim i kriznim vremenima ne gube nadu i ne odustaju jedno od drugoga već pogled usmjere k Bogu i ostanu vjerni obećanjima. - Tek je tada moguće otkriti Božji plan koji je uvijek čudesan i nadilazi naša nadanja - potaknuo je riječima nazočne.

MAJKA BOŽJA VJEROUČITELJICA

Marija je učenica i učiteljica vjere. U trenutku kad je Gospodinu dala posvemašnji pristanak vjere, nije joj bilo otkriveno sve. Sabirala je i čuvala sve te iznimne događaje u svome srcu,

Središnje euharistijsko slavlje pred crkvom Gospe od Otoka predvodio je splitsko-makarski nadbiskup i metropolit mons. Dražen Kutleša u koncelebraciji s hvarskim biskupom mons. Rankom Vidovićem, provincijalom Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja fra Markom Mršom, župnikom i upraviteljem Svetišta Gospe od Otoka don Antom Čotićem i ostalim svećenicima

živeći posve običnim životom i prepuštajući Bogu da se očituje. Blaženu Djevicu slavimo kao učiteljicu, koja, čuvajući u srcu riječi Gospodnje nas primjerom uči strahu Gospodnjem. Nju, budući da je slika evanđeoskog života, klečeći gledamo i učimo Boga nada sve ljubiti, njegove riječi stalno razmatrati i požrtvovno braći služiti. Kad pustimo Bogu da oblikuje naš život, kad ga oblikujemo po njegovoj riječi onda sve ono što vjerujemo postaje opipljivo u njemu, postaje zamjetljivo na nama razumljiv način, u našim životnim okolnostima i nadanjima. Marijin je pogled stalno usmjeren na Sina a nas stoljećima poziva: 'Što god vam rekne, učinite'. U njezinoj školi možemo naučiti kako ljubiti i kako vjerovati – rekao je splitski metropolit.

Na kraju svoje propovijedi nadbiskup se osvrnuo na potrošački mentalitet zbog kojega život nalikuje tržištu. Stoga je upozorio vjernike da svrnu pozornost na ono što koristi duhu a što tijelu jer će nas na kraju ovozemaljskog hoda Bog pitati: s kime smo stjecali i u što smo ulagali.

Marija je prvakinja u služenju Bogu. Marija je uvijek bila na strani duha i na Božjoj strani. Blagdan njezina rođenja je ponuda i nama da razmislimo o vrijednosti života općenito i smislu svoga života. Zato na kraju draga braćo i sestre, nemojmo se zavaravati i ne dajmo se zavoditi idolima tijela. Bog traži od nas istinsku vjeru: da vjerujemo sve što kaže jer On to kaže. Poziva nas da razumom proničemo objavljene istine vjere jer nam i danas govori na zamjetljiv način - poručio je nadbiskup Kutleša.

Na samom koncu euharistijskoga slavlja, koje je svojim pjevanjem uveličao Zbor Kraljice Jelene pod vodstvom Danijele Petrušić, vjernicima se obratio solinski župnik don Ante Čotić zahvalivši Ocu nadbiskupu na poticajnim i ohrabrujućim riječima, svim svećenicima koji su tijekom cijelog jutra ispovijedali te svima koji su na bilo koji način pridonijeli proslavi rođenja Blažene Djevice Marije. Misi su nazočili predstavnici gradskih i županijskih vlasti, solinski gradonačelnik Dalibor Ninčević i splitsko-dalmatinski župan Blaženko Boban, predstavnici Sabora i Vlade RH te različitih institucija i ustanova. Misu je prenosila Laudato TV i Youtube kanal Splitsko-makarske nadbiskupije.

Euharistijsko slavlje završilo je državnim himnom »Lijepa naša«, a prethodila mu je tradicionalna procesija s Gospinim kipom koju je meditativnim riječima animirao don Ante Mateljan.

VEČERNJE EUHARISTIJSKO SLAVLJE U SOLINSKOM PRASVETIŠTU PREDVODIO VOJNI ORDINARIJ U REPUBLICI HRVATSKOJ MONS. JURE BOGDAN

VAPAJ S OTOKA MARIJINE KOLIJEVKE!

Je li naše društvo spremno primiti kolijevke u svoju sredinu? Što se to dogodilo u svijesti i savjesti našeg čovjeka da se zatvara životu? Što se to dogodilo da se sustavno promiče kultura smrti naspram kulture života? Što se to dogodilo da se u većinski deklarativno katoličkom narodu podržavaju zakoni protivni ljudskoj naravi, pobačaju, sprječavanju začeca?! Što nam je činiti? – zapitao je biskup Bogdan

Proslava blagdana Male Gospe i Dana grada Solina završila je svečanim večernjim euharistijskim slavljem koje je predvodio vojni ordinarij u RH mons. Jure Bogdan u koncelebraciji sa splitsko-makarskim nadbiskupom i metropolitom mons. Draženom Kutlešom, hvarskim biskupom mons. Rankom Vidovićem, generalnim vikarom don Franjom-Frankopanom Velićem, župnikom župe Gospe od Otoka don Antom Čotićem i ostalim svećenicima.

Prije samoga početka euharistijskoga slavlja riječ pozdrava uputio je nadbiskup Kutleša pozdravivši sve nazočne, posebno predvoditelja slavlja biskupa Bogdana, nazočnoga biskupa Vidovića i župnika Čotića. Pozvao je nazočne da

otvore svoja srca Bogu u molitvi te da Mariju punim pouzdanjem mole za zagovor.

Biskup Bogdan zahvalio je na riječima dobrodošlice kazavši da se danas na Gospin rođendan, blagdan Male Gospe, zastavljamo kod kolijevke Blažene Djevice Marije. Opisujući u propovijedi skladnu Marijinu obitelj naglasio je važnost ljubavi i odgoja.

OBITELJSKA LJUBAV I ODGOJ

Bez ljubavi i odgoja koje će Marija kao maleno dijete udisati i usvajati tijekom odrastanja u obitelji svojih roditelja Joakima i Ane, ne bi bilo ni žene koja će Božjem glasniku anđelu Gabrielu, u čistoći srca odgovorno i zrelo dati svoj pristanak na vršenje Božje volje u njenom životu: »Fiat mihi se-

cundum Verbum tuum« (Neka mi bude po Tvojoj riječi!). Bez djevojčice – male Marije – Male Gospe nema ni Velike Gospe, Marije na nebo uznesene i u raskoj slavi u zajedništvu svetih proslavljene – rekao je biskup Bogdan podsjetivši kako je Marija u svome krilu začela Vječnu Božju Riječ, koja je u njoj Tijelom postala i nastanila se među nama.

Božji naum spasenja, kojega možemo pratiti iz naraštaja u naraštaj, u onom dugom rodoslovlju od tri puta po 14 generacija, danas na osobit način postaje vidljiv i opipljiv u Marijinoj kolijevci, u obitelji Joakima i Ane – rekao je dodavši - Tako Marijina kolijevka postaje znak nade. Ona je znak da Bog ljubi čovjeka, znak da Bog – izvor svakog života – beskrajno ljubi ljudski život,

Svečano večernje euharistijsko slavlje predvodio je vojni ordinarij u RH mons. Jure Bogdan u koncelebraciji sa splitsko-makarskim nadbiskupom i metropolitom mons. Draženom Kutlešom, hvarskim biskupom mons. Rankom Vidovićem, generalnim vikarom don Franjom-Frankopanom Velićem, župnikom župe Gospe od Otoka don Antom Čotićem i ostalim svećenicima

Vojni ordinarij u RH mons. Jure Bogdan: - Pokažimo Bogu svojim kršćanskim životom - u ljubavi prema svakom začetom životu i primanju djece kao Božjeg dara - da ga ljubimo i da želimo biti dostojni našega kršćanskoga poziva i imena. Neka nam Blažena Djevica Marija, koju danas častimo kao Malu Gospu, u tomu pomogne svojim moćnim zagovorom

znak da Bog po ljudskom tijelu - Kristovu tijelu kojeg je dobio od Marije Djevice ulazi u našu ljudsku povijest i da nas po ljudskom trpljenju u Kristovu tijelu - otkupljuje.

Marijina kolijevka spontano potiče na razmišljanje o kolijevkama naše djece, u našim obiteljima - istaknuo je biskup Bogdan.

Kako je divno mjesto dječja kolijevka. Ona izaziva divljenje nad novim životom i duboku radost. To je mjesto čuvanja, rasta i razvoja novoga života. Dječja kolijevka oko sebe okuplja roditelje, braću i sestre, djedove i bake, rodbinu, prijatelje, kumove... Ona zauzima posebno toplo i sigurno mjesto u obiteljskome domu. Ona je mjesto u kojeg je položena jezgra i u kojeg počiva nada svakog društva i zalog je sretne budućnosti. Bez kolijevki nema budućnosti! - osobit je naglasio biskup Bogdan.

POTPUNI DEMOGRAFSKI SLOM

Ostatkom propovijedi se osvrnuo na početak školske godine, kada na osobit način razmišljamo o novim kolijevkama u našim domovima, u našem društvu.

Nova školska godina počela je za malo više od 460 tisuća učenika osnovnih i srednjih škola. Nikada manje prvšaća kao ove godine: oko 4000 manje prvšaća u odnosu na prethodne godine. Demografski pad je strašan, upravo dramatičan - upozorio je na višeslojnost problema te upitao:

Je li naše društvo spremno primiti kolijevke u svoju sredinu? Što se to dogodilo u svijesti i savjesti našeg čovjeka da se zatvara životu? Što se to dogodilo da se sustavno promiče kultura smrti naspram kulture života? Što se to dogodilo da se u većinski deklarativno katoličkom narodu podržavaju zakoni protivni ljudskoj naravi, pobačaju, sprječavanju začeca?! Što nam je činiti? - zapitao je biskup Bogdan upozorivši nadalje kako prava duhovna obnova počinje od obitelji a ona je najugroženija i najviše na udaru. Obitelj je »mjesto u kojem se novi život ne samo rađa nego i prihvaća kao Božji

dar«. Crkveno učiteljstvo zadnjih desetljeća posebnu pažnju posvećuje obitelji. Papa Franjo u apostolskoj pobudnici o ljubavi u obitelji *Amoris laetitia* (Radost ljubavi) snažno nas podsjeća na riječi svetog Ivana Pavla II. Obitelj je 'put Crkve'.

SAVEZ STARIJIH I DJECE

U nastavku propovijedi vojni ordinarij ohrabrio vjernike da nošeni vjerom u Isusa Krista ne klonu pred svjetovnim brigama jer vjera uči strpljivom realizmu. U tom svjetlu podsjetio je na poziv pape Franje na savez starih i mladih.

Savez starijih osoba i djece - poručuje Papa - spasit će

ljudsku obitelj ako malenima, koji se moraju naučiti radanju, vratimo nježno svjedočanstvo starijih osoba koji posjeduju mudrost umiranja. Sveti je Otac istaknuo da je svjedočanstvo starijih osoba za djecu vjerodostojnije od onoga mladih i odraslih, jer starost - kako je rekao - čvrsto drži horizont našega odredišta, vječni život. 'Svjedočanstvo starijih sjedinjuje životne dobi i same dimenzije vremena: prošlost, sadašnjost i budućnost, jer one nisu samo sjećanje, nego su sadašnjost i obećanje. Bolno je - i štetno - vidjeti da se životne dobi shvaća kao odvojene svjetove, u međusobnom natjecanju, u kojemu svaka pokušava živjeti na račun druge; to nije dobro - rekao je biskup Bogdan naglasivši kako samo onaj tko poštuje život ima budućnost jer bez kolijevki nema života i nema budućnosti.

Ako nam je stalo do zemaljske Domovine, ako nam je stalo do kršćanske budućnosti naših prostora, ako nam je stalo do Crkve Kristove, ako nam je stalo do spasenja vlastite duše, obratimo se, vjerujemo i živimo po Evanđelju, ne samo deklarativno usnama, nego stvarno, moralno, životno. To je zalog naše budućnosti. Bez kolijevki nema života. Nipošto nam se ne bi smjelo dogoditi da se prepoznamo u riječima proroka Izaije: 'Narod me ovaj časti usnama a srce mu je daleko od mene'. Pozvani smo životom posvjedočiti da smo stvarno Kristovi učenici. Da smo stvarno spremni na sebe preuzeti i mnoge žrtve, ako je to potrebno, kako bismo ostali na putu njegova Evanđelja - istaknuo je biskup Bogdan.

LJUBITI SVOJU ZEMLJU!

Na kraju propovijedi biskup

se vapajem obratio vjernicima potaknuvši ih da učine sve da Lijepa naša, koja je bogata brojnim ljepotama, bude bogata kolijevkama, dječjim osmijehom, jaslicama, vrtićima i školama. Jer samo tako će Hrvatska biti istinski bogata i sretna, od Gospodina blagoslovljena. Podsjetivši na riječi svetoga Pavla: »Znamo da Bog u svemu na dobro surađuje s onima koji ga ljube, s onima koji su odlukom njegovom pozvani«, poručio je:

Pokažimo Bogu svojim kršćanskim životom - u ljubavi prema svakom začetom životu i primanju djece kao Božjeg dara - da ga ljubimo i da želimo biti dostojni našega kršćanskoga poziva i imena. Neka nam Blažena Djevica Marija, koju danas častimo kao Malu Gospu, u tomu pomogne svojim moćnim zagovorom - zaključio je biskup Bogdan.

Na kraju euharistijskoga slavlja nazočnima se obratio župnik don Ante Čotić. Zahvalio je biskupu Bogdanu na snažnoj propovijedi koja je potakla na razmišljanje i djelovanje. Riječ zahvale uputio je nadbiskupu Kutleši predvoditelju jutarnjeg slavlja, biskupu Vidoviću, novom generalnom vikaru Veliću, koji je jedno vrijeme pastoralno pomagao u solinskoj župi, i ostalim svećenicima, osobito onima koji su bili na raspolaganju brojnim vjernicima za sakrament pomirenja. Zahvalio je župnom zboru pod vodstvom Danijele Petrušić i uz orguljašku pratnju Ivne Mandić te svim volonterima. Čestitao je Solinjanima Dan grada uz ponosnu napomenu kako je Solin već duži niz godina najmlađi grad u Hrvatskoj. Euharistijsko slavlje završilo je himnom »Lijepa naša« i pjesmom »Zdravo djevo« Gospi u čast.

Proslavi blagdana Male Gospe u solinskomu je prasnvetištu na svim euharistijskim slavljinama nazočilo veliko mnoštvo vjernika

Na festivalu su sudjelovala folklorna društva s Novoga Zelanda iz Kolumbije i Urugvaja

KUD »SALONA« NA 54. MEĐUNARODNOM FESTIVALU FOLKLORA AVIANO – PIANCEVALLO

NOVA ISKUSTVA I NAKON DESETLJEĆA RADA

U prigodi svečanoga otvaranja održanoga na glavnomu trgu u Avianu solinski su folklorišti izveli dvije koreografije, »Stari splitski plesovi« i »Plesovi otoka Korčule«, a isti su repertoar izveli i slijedeći dan tijekom nastupa u poznatom skijaškom centru u Piancavallu

Kulturno umjetničko društvo »Salona« predstavljalo je Hrvatsku ovoga kolovoza na 54. međunarodnom festivalu folklor Aviano – Piancevallo u Italiji. Uz KUD »Salona« i domaćine Gruppo folcloristico »Federico Angelica« danzerini di Aviano na festivalu su sudjelovala folklorna društva s Novoga Zelanda iz Kolumbije i Urugvaja. Ispred solinskog KUD-a ovom su prilikom nastupali članovi prvog ansambla i Mandolinskog orkestra.

U prigodi svečanoga otvaranja održanoga na glavnomu trgu u Avianu solinski su folklorišti izveli dvije koreografije, »Stari splitski plesovi« i »Plesovi otoka Korčule«, a isti su repertoar izveli i slijedeći dan tijekom nastupa u poznatom skijaškom centru u Piancavallu. Sudjelovali su i u svečanoj misi tijekom proslave blagdana Velike Gospe kada su pjevači i mandolinski orkestar izveli sakralnu pjesmu »Krist na žalu«, a dali su svoj doprinos i programu koji

je potom uslijedio na glavnom trgu ispred crkve gdje su izveli »Šoti«. Članovi solinskoga KUD-a sudjelovali su i u programu zatvaranja Festivala izvedbom dviju plesnih točaka, »Banatsko nadigravanje« i »Bunjevački plesovi«. Uz to su, u prigodi zatvaranja zajedno s predstavnicima svih orkestrara sudionika Festivala izveli skladbu talijanskoga skladatelja Ennia Morriconea te zajedničku plesnu koreografiju uvježbanu tijekom trajanja Festivala.

Bio je ovo naš prvi nastup na ovom Međunarodnom Festivalu i svakako bih se zahvalio domaćinima na gostoprimstvu te jednom novom predivnom iskustvu – rekao je direktor KUD-a »Salona« Igor Čičerić. Solinjani su dobili visoku ocjenu i pohvale od strane direktora Festivala vezano uz program kojim su se predstavili, te uz nošnje i tradicijske instrumente, a dobili su i najavu da će ponovno dobiti poziv za sudjelovanje u ovoj vrijednoj folklornoj manifestaciji. **M. B. J.**

POD VODSTVOM SOLINSKOGA »ZVONIMIRA« ODRŽANA TRODNEVNA RADIONICA ZA NAJMLAĐE

NEO RESTAURATORI

Radionica prije svega ima za cilj pružiti djeci dodatan sadržaj tijekom ljetnih mjeseci, ali i približiti im pojam restauracije te unaprijediti njihove motoričke vještine. Sudionici »Male škole restauracije« imali su zadatak spojiti dijelove razbijenih amfora, bojati gotove proizvode te izrađivati mozaike, a oni malo vještiji mogli su se okušati i u radu na lončarskom kolu na kojem su izrađivali posude od gline

Piše: **Marijana BATARELO-JELAVIĆ**

U kući Parać, u neposrednoj blizini salonitanskoga amfiteatra, a koja je omedneda predana na upravljanje Arheološkome muzeju u Splitu ove se godine, u sklopu Solinskoga kulturnog ljeta, odvijala »Mala škola restauracije« namijenjena najmlađima. Trodnevna radionica održavala se u dva nadnevka tijekom srpnja i kolovoza, a okupila je velik broj mališana iz Solina i okolice. Radionica prije svega ima za cilj pružiti djeci dodatan sadržaj tijekom ljetnih mjeseci, ali i približiti im pojam restauracije te unaprijediti njihove motoričke vještine. Osim toga, želja nam je predstaviti rad restauratorske radionice koja djeluje u okviru Javne ustanove u kulturi »Zvonimir« Solin – rekao je voditelj radionice Jurica Milić, prof. restaurator. Sudionici »Male škole restauracije« imali su zadatak spojiti di-

Radionica je okupila velik broj mališana iz Solina i okolice

jelove razbijenih amfora, bojati gotove proizvode te izrađivati mozaike, a oni malo vještiji mogli su se okušati i u radu na lončarskom kolu na kojem su izrađivali posude od gline. Sedmogodišnjaci Andrija i Noa odlučili su se za izradu mozaika,

a cilj im je napraviti podlogu za šah. Andrija mi priprema kamenčice, a ja ih lijepim. Mi smo najbolji prijatelji i zajedno ćemo igrati šah – otkrio je Noa dodajući kako redovito sudjeluje u ovakvim radionicama.

Oko susjednoga stola okupila se ekipa koja slaže komadiće amfora i potom ih lijepi. Dobili smo dijelove i moramo ih složiti. Nije baš lagano i važno je da ih odmah nakon ljepljenja uvaljamo u pijesak da se brže osuši – rekla je 11-godišnja Marta koja je na radionicu stigla s bratom Tomom i rodicom Milom, a doveo ih je djed Željko. Veliki interes izazvao je i rad na lončarskom kolu za kojim smo zatekli 10-godišnju Noemi. Pokušavam napraviti zdjelu, a kad se ispeče i oboja onda ću je ponijeti doma – rekla je Noemi. Uz nju je i petogodišnja Pia koja za sada samo promatra, dok devetogodišnja Ana, koja je na radionicu stigla iz Splita, strpljivo čeka svoj red. Za finalizaciju, odnosno bojanje gotovih proizvoda zadužen je čitavi tim mališana među kojima su Evora, Vita, Kiara i Emanuel. Najprije stavljamo temeljnu boju, a onda onu koju želimo – objasnio je Emanuel sav umazan bojom jednako kao i ekipa oko njega. Zamazani su, ali nasmijani i to je najvažnije – zaključio je voditelj radionice zadovoljan iznimno velikim interesom polaznika.

PREDSTAVLJENA ZBIRKA PJESAMA »USIDRENO VRIME« AUTORA ANTE TEŠIJE

ŽIVOTNI PUTOKAZ

Uz autora o najnovijoj zbirci pjesama su govorili pjesnikinje Marica Žanetić Malenica, Anđelka Korčulanić i Majda Fradelić te ravnatelj Gradske knjižnice Solin i urednik zbirke Ivan Peroš, Ljiljana Jaman, prof. te pjesnik Damir Trogrlić Was

Nakon zbirke poezije »Iz dubine duše«, autobiografskih priča iz djetinjstva »Život pod Svilajom«, zbirke priča »Dođi trišnje su sazrijale« i romana »Dernek« na red je došao i ovaj, peti književni uradak Ante Tešije koji je u svojoj zbirci okupio 150 pjesama stvaranih tijekom 15 godina

Prvoga dana rujna u galeriji »Zvonimir« predstavljena je zbirka pjesama »Usidreno vrime« autora Ante Tešije, objavljene u nakladi Gradske knjižnice Solin. Nakon zbirke poezije »Iz dubine duše«, autobiografskih priča iz djetinjstva »Život pod Svilajom«, zbirke priča »Dođi trišnje su sazrijale« i romana »Dernek« na red je došao i ovaj, peti književni uradak Ante Tešije koji je u svojoj zbirci okupio 150 pjesama stvaranih tijekom 15 godina. Ove pisme su nastajale spontano, iz potrebitosti da se ubilježe čarobni treni života, sve je iz srca, duše, nepatvoreno i iskreno do bola, začinjeno nostalgijom u slavu uspomena. Ovi libar je herbarij vičnog trajanja – poručio je autor u predgovoru

ru svoje najnovije knjige o kojoj su tijekom predstavljanja govorile pjesnikinje Marica Žanetić Malenica, Anđelka Korčulanić i Majda Fradelić te ravnatelj Gradske knjižnice Solin i urednik zbirke Ivan Peroš. Uz njih su ovom prilikom bili i prof. Ljiljana Jaman te pjesnik Damir Trogrlić Was koji su po svom izboru pročitali nekoliko Tešijinih pjesama. Antinu zbirku gledam iz više perspektiva, kao nakladnik, kao urednik i ono što je najvažnije, kao čitatelj. U ime nakladnika, Gradske knjižnice Solin mogu izraziti zadovoljstvo da se naš nakladnički niz nastavlja ovom zbirkom, 26. objavljenim naslovom. Kao urednik svakako moram spomenuti da autor nije dopustio lektiranje jer je želio da se njegov rukopis tiska u onom obliku kakav je bio u trenutku nastajanja. I na kraju kao čitatelj moram reći da sam iznenađen jer sam Tešiju do sada doživljavao isključivo kao humorista. U ovoj zbirci vidimo sasvim drugu osobu, čovjeka koji se nalazi na životnoj prekretnici, koji gleda iza sebe i pokušava sažeti svoj životni put uz određenu dozu pesimizma – rekao je Peroš. S njim se složila i pjesnikinja Marica Žanetić Malenica koja je Tešijinu zbirku nazvala putokazom kroz život, dok ju je Anđelka Korčulanić opisala kao vrelo osjećaja. Prema riječima pjesnikinje Majde Fradelić autor se ne odriče ni jedne svoje uspomena naslagane u paletama života, on grli sve svoje duhove i friži

dajući novi smisao istrgranim stranicama života, bez kajanja, s nadom i ljubavlju skrivenom u tijelu vječnoga romantika. U glazbenomu dijelu ove književne večeri nastupili su profesorica pjevanja Jelena Buble i polaznici škole pjevanja »Personarek«, 7-godišnja Luca Uvodić i 10-godišnja Lena Grgić. Tešija je na samom kraju promocije zahvalio svima koji su podržali objavljivanje i promociju ove zbirke, a najavio je i nove uratke koji su već u pripremi. Riječ je o knjizi »Cestarov sin« koja predstavlja svojevrsni nastavak priča »Život pod Svilajom«, zatim o knjizi »Od Budimpešte do Radunića« posvećenoj precima te o romanu »U vrtlogu sumnje«. Osim toga imam materijala i za zbirku aforizama. Samo nek me zdravlje posluži pa će i to nadam se ugledati svjetlo dana – poručio je Tešija. **M. B. J.**

SOLINSKO LJETO ZATVORENO FOLKLORNIM KONCERTOM U GRADINI U SKLOPU 1. MEĐUNARODNOG FESTIVALA FOLKLORA »SPLIT 2022.«

SOLINSKO FOLKLORNO FINALE

Uz domaćine KUD »Salona« na večeri su nastupili Ogranak Seljačke sloge Buševac i KUD »Ljudevit Gaj« Mače iz Hrvatske, Alba Regia Dance Ensemble iz Mađarske, Love For Mexico iz Meksika, Kroatantata iz Molisea u Italiji i Cununa Apusenilor iz Rumunjske

Program 27. Solinskoga kulturnog ljeta zaključen je 2. rujna folklornim koncertom održanim u Gradini u sklopu 1. međunarodnog festivala folklor »Split 2022.« koji se u organizaciji Folklornog ansambla »Jedinstvo«, Javne ustanove u kulturi »Zvonimir« Solin i Splitsko-dalmatinske županije odvijao od 31. kolovoza do 4. rujna. Folklornu večer u Gradini otvorili su domaćini, članovi Kulturno umjetničkog društva »Salona«, a u iznimnoj večeri koja je imala za cilj predstaviti i afirmirati tradiciju i folklornu kulturu domaćih i stranih sudionika nastupili su još Ogranak Seljačke sloge Buševac i KUD »Ljudevit Gaj« Mače iz Hrvatske, Alba Regia Dance Ensemble iz Mađarske, Love For Mexico iz Meksika, Kroatantata iz Molisea u Italiji i Cununa Apusenilor iz Rumunjske. Okupljene je pozdravio solinski gradonačelnik Dalibor Ninčević

ističući još jednom kako se ova zanimljiva folklorna priča poklapa sa zatvaranjem ovogodišnjega Solinskoga kulturnog ljeta. Vjerujem kako je predivni ambijent obnovljene Gradine uistinu najprikladnije mjesto za organizaciju manifestacije posvećene njegovanju tradicije i kulture i nadam se da će ovo događanje postati još jedna od sastavnica Solinskoga kulturnog ljeta kojega večeras i službeno zatvaramo – rekao je gradonačelnik dodajući kako se nada da su Solinjani i njihovi gosti uživali u bogatom kolažu ljetnih događanja koja su iza nas.

Da se radi o uistinu bogatom programu potvrdio je i Tonči Čičerić, ravnatelj Javne ustanove u kulturi »Zvonimir« Solin, ističući kako su u sklopu 27. Solinskoga kulturnog ljeta ostvarene ukupno 54 produkcije, od kojih je 26 realizirano u sklopu glazbenoga programa, 12 u dramskom, 2 u filmskom, 11 u dječjem te 1 u plesnom programu, a ostvarene su i 2 književne večeri. Program se održavao na 12 različitih lokacija, Gradina, Vrt Tusculum, Dom kulture »Zvonimir«, crkva Gospe od Otoka, crkva Svete Obitelji, Manastirine, Mravince, Kučine, Kuća Parać, Paraćev dvor, Gospin Otok i Gradski park na Širini, a nazočilo mu je 12 810 posjetitelja što je za preko tisuću posjetitelja više nego prošle godine. Upravo je dobar odaziv i konstantan porast broja posjetitelja ono što nas najviše veseli jer je time ispunjen krajnji cilj našeg programa – poručio je Čičerić. **M. B. J.**

Međunarodni festival se odvijao u organizaciji Folklornog ansambla »Jedinstvo«, Javne ustanove u kulturi »Zvonimir« Solin i Splitsko-dalmatinske županije

HNK
Hajduk
U13,
pobjednici
turnira

MEMORIJALNI TURNIR: ODRŽAN 26. NOGOMETNI TURNIR DJEČAKA U-13 "TONČI BOBAN BEBI" SOLIN 2022.

HAJDUK SE U FINALU REVANŠIRAO SOLINU

Nagrade najboljim sastavima i pojedincima uručili su Anamarija i Ante, kćer i sin pok. Bebija, gradonačelnik Solina Dalibor Ninčević, predsjednik domaćina NK Solin Miroslav Delić, instruktor NS ŽSD Zdravko Marić, voditelj škole nogometa Solina Mladen Jurić, legendarni igrač i trener Solina i Hajduka Ivica Kalinić, te bivši napadač Hajduka Mate Bilić

Priradio: **Miro Podrug**
Fotografije: **Jakov Teklić i NK Solin**

U oči blagdana Male Gospe i Dana Grada Solina, u organizaciji Nogometnog kluba Solin, održan je 26. po redu, nogometni turnir dječaka U-13 »Tonči Boban – Bebi«. Dan ranije prethodilo je polaganje vijenaca na grob solinske nogometne legende Tonča Bobana – Bebija, čije ime nosi Škola nogometa uz Jadro.

Prvo mjesto pripalo je dječacima Hajduka, koji su se revanširali domaćinu Solinu za prošlogodišnji poraz u finalu, treći je RNK Split, a četvrti splitski Adriatic. Najboljim igračem turnira proglašen je kapetan Hajduka Toni Božinović, najbolji strijelac bio je Niko Buljan član Adriatica, a najbolji vratar turnira je Ino Jelavić, član Solina.

Nagrade najboljim sastavima i pojedincima uručili su Anamarija i Ante, kćer i sin pok. Bebija, gradonačelnik Solina Dalibor Ninčević, predsjednik domaćina NK Solin Miroslav Delić, instruktor NS ŽSD Zdravko Marić, voditelj škole

nogometa Solina Mladen Jurić, legendarni igrač i trener Solina i Hajduka Ivica Kalinić, te bivši napadač Hajduka Mate Bilić.

REZULTATI UTAKMICA PO SKUPINAMA:

SKUPINA A: Solin – Zmaj 4:0, Zmaj – Jadran KS 3:2, Jadran KS – Solin 0:3.

SKUPINA B: Omladinac – Dugopolje 3:0, Dugopolje – Split 0:4, Split – Omladinac 5:2.

SKUPINA C: Hajduk – Junak 5:0, Junak – Primorac 2:2, Primorac – Hajduk 0:6.

SKUPINA D: Sloga – Adriatic 0:8, Šibenik – Adriatic 1:4, Šibenik – Sloga 7:0.

POLUFINALNE UTAKMICE: Solin – Split 3:2, Adriatic – Hajduk 0:6.

Utakmica za 3. mjesto: RNK Split – Adriatic (Bepo Čurković, Roko Kovčo).

FINALE: SOLIN-HAJDUK 1:3 (Mateo Čurković – Tino Božinović, Antonio Najev, Marko Rajčić).

Utakmice završnice su sudili: Ivan Krajina, Karlo Marić i Bruno Kudrić.

HNK HAJDUK: Franko Pletikosa, Ivan Perković, Marko Rajčić, Roko Brkljačić, Lovre Roso, Toni Vuković, Antonio Najev, Luka Vrvilo, Ivan Vetma, Tino Božinović (kap), Rino Buljubašić, Bruno Hajder, Šimun Vukasović, Marin Ištuk, Lovre Perković, Niko Budimir, Leon Komšo, Marko Bilić, Nino Papić, Vjeran Mihanović. Trener Roko Španjić.

NK SOLIN: Ino Jelavić, Niko Cvitanović, Roko Banjan, Luka Marinović, Roko Marušić, Josip Duvnjak, Roko Jerkunica, Mateo Buklijaš, Mateo Čurković, Antonio Živković, Jakov Strunje, Luka Rendić, Duje Bikić, Toni Wilhelm, Marko Čurković, Lovre Mršić, Patrik Poljak, Petar Bašić. Trener Miro Grubišić.

RNK SPLIT: Niko Šegvić, Tonči Meštrović, Ivan Granić, Roko Smodlaka, Ante Duran, Domagoj Radovniković, Franko Bešić, Niko Amžić, Bepo Čurković, Roko Kovčo, Leon Šerić, Ante Markulin, Antonio Jeličić, Marin Kuić, Petar Ravlić, Marko Renić, Ante Vrljac, Mate Vučak, Ivan Kapović. Trener Marko Kutlešić.

NK ADRIATIC: Petar Burić, Luka Karanušić, Zvonko Knezović, Niko Buljan, Ante Vidić, Toni Tičina, Niko Herceg, Marko Škaričić, Ivana Miloš, Frane Šarić, Vjekoslav Kukoč, Luka Grbić, Josip Ivan Radelja, Miro Jukić, Antonio Jurić, Antonio Duka, Denis Tadić, Duje Bezmalinović, Josip Brkljačić, Gabrijel Čeho. Trener Duško Vulikić.

Anamarija i Ante Boban i kapetan Hajduka Tino Božinović

Gradonačelnik Solina Dalibor Ninčević i kapetan Solina

Zdravko Marić i kapetan Splita

Mladen Jurić i kapetan Adriatica

Ivica Kalinić i najbolji strijelac Niko Buljan

Miroslav Delić i najbolji igrač Toni Božinović

Mate Bilić i najbolji vratar Ino Jelavić

NK Solin U13, finalisti turnira

NOGOMET: HNK SLOGA-MRAVINCE – 3. NL JUG; NAKON SPORAZUMNOG RASKIDA S TRENEROM STIPOM GRČIĆEM

SLOGA PO TRUMBIĆEVU PLANU I PROGRAMU

Poslije 3. kola, nakon sporazumnoga raskida s trenerom Sinjaninom Stipom Grčićem na ovoj utakmici Mravinčane je vodio njegov dosadašnji pomoćnik Splitsanin Karlo Trumbić, i debi započeo prvom ovosezonskom pobjedom Sloge

Priradio: **Miro PODRUG**

Poslije 3. kola, nakon sporazumnoga raskida s trenerom Sinjaninom Stipom Grčićem na ovoj utakmici Mravinčane je vodio njegov dosadašnji pomoćnik Splitsanin Karlo Trumbić, i debi započeo prvom ovosezonskom pobjedom Sloge. U 21. minuti u kaznenom prostoru gostiju prekršajem je zaustavljen Josip Galić, bez dvojbe kazneni udarac za domaćine,

Karlo Trumbić

MRAVINCE - Igralište Glavica. Gledatelja 200. Sudac: Ante Žlič (Škabrnja). Pomoćni sudci: J. Katuša i Mijić. Delegat: Maršić. STRIJELCI: 1:0 – A. Vuković (21/11m), 2:0 Marović (49), 3:0 – Marović (65), 3:1 – Vatović (84). **SLOGA-MRAVINCE**: Milaković, Beović (od 58. Krstulović-Opara), Milanović, Andabak (od 74. Čubelić), M. Katuša, Buble (od 58. Pezo), Simpson (od 30. Radić), Marović, Galić, L. Vuković (od 74. Ninčević), A. Vuković. Pomoćni trener: Karlo Trumbić. **GOŠK-DUBROVNIK 1919**: Kristić, Mrković, Brautović, B. Krešić, Divić, Sršen, Berković (od 46. Kačić), Matić, Vatović, M. Krešić, Čepo. Trener: Vedran Madžar. **IGRAČ UTAKMICE**: Mario Marović.

koji je izveo Ante Vuković jako i precizno, za 1:0.

U 30. minuti Connor Neil Simpson je zbog ozljede ramena morao napustiti igru i zatražiti pomoć u KBC Split. Do odmora se igralo otvoreno uz nekoliko udaraca na vrata, koji su bili lak plijen vratara.

U drugom dijelu domaćini su bolju igru okrunili s dva pogotka Marija Marovića, koji je dva ubačaja pospremio u mrežu Dalibora Kristića.

Za drugi pogodak u 65. zaradili su pljesak, Marović za udarac glavom i za ubačaj Marino Radić. Gosti su u 84. iskoristili nesporazum domaće obrane i Maro Vatović je to kaznio za 3:1!

Rezultati Sloge na početku sezone: Sloga – Primora (B) 0:0, Sloga – Uskok 0:0, Urania – Sloga 2:0, Sloga – GOŠ Dubrovnik 1919 3:1.

Redoslijed 3. NL Jug, nakon 4. kola: 1. Uskok 10, 2. Vodice 9, 3. Zagora 8, 4. Zadar 8, 5. Kamen 7, 6. Primorac (B) 7, 7. Hrvatski vitez Posedarje 7, 8. Sloga 5, 9. Neretva 5, 10. Urania 4, 11. GOŠK Kaštela 4, 12. Zmaj (M) 4, 13. Junak 3, 14. Neretvanac, 15. GOŠK Dubrovnik 2, 16. Split 0.

Nakon osvojenog boda na Krimeji protiv Orijenta 1919 (1:1), Modri su uknjižili pun plijen u dalmatinskom derbiju odigran na »neutralnom terenu« jer je Solin domaćin Croatiji iz Zmijavaca u Dugopolju zbog uređenja igrališta pokraj Jadra

Priradio: **Miro PODRUG**

Nogometni prvoligaš Solin pod paskom Tonija Golema, jednoga od rijetkih trenera koji se zadržao na kormilu prošlogodišnjih drugoligaša danas pod novim nazivom prvoligaša, izvrsno je otvorio novu sezonu postigavši u prva dva kola četiri boda.

Nakon osvojenog boda na Krimeji protiv Orijenta 1919 (1:1), Modri su uknjižili pun plijen u dalmatinskom derbiju odigran na »neutralnom terenu« jer je Solin domaćin Croatiji iz Zmijavaca u Dugopolju zbog uređenja igrališta pokraj Jadra. Solin je bio uvjerljivo bolji što je potvrdio i rezultatom 4:0, a strijelci su bili Silvanus Nimeli (17), Josip Maganjić (28), Luka Mamić (77) i Karlo Vodanović (83). Zanimljivost su i izmjene koje je napravio trener Golem, Mamić i Vodanović su ušli umjesto strijelaca prva dva pogotka, nakon čega su i oni zatresli mrežu Marija Gudelja! Trener Golem je bio zadovoljan startom svoje momčadi, koja igra napadački jer je to cilj Solina ove sezona doma i na strani.

NOGOMET - DALIBOR NINČEVIĆ NINA I ANTE LJUBIČIĆ PUŠKA POSJETILI BOLESNOG LEGENDARNOG IVICU BUBIĆA BUBIJA

MODRI ZLATNIK

Bubi bio član zlatne generacije solinskih modrih, koja je ostvarila povijesni ulazak u drugu ligu bivše države 1981. Igrač ponikao uz Jadro i jedan od igrača s najviše nastupa za NK Solin, uz Mladena i Petra Kalinića, te Tonča Bobana Bebija, i zasigurno jedan od legenda solinskog sporta

Bivši predsjednici i sportski direktori NK Solin, danas gradonačelnik i tajnik Grada Solina Dalibor Ninčević Nina i Ante Ljubičić Puška, u društvu niže potpisanog također predsjednika i tajnika kluba s Jadra, 18. kolo-

voza 2022., posjetili su legendarnoga centarhalfa i kapetana nogometnoga kluba Solin Ivicu Bubića Bubijsa (69), koji se oporavlja u svom domu u Solinu nakon teških operacija. Svakako gesta koju je trebalo zabilježiti jer je Bubi bio član

zlatne generacije solinskih modrih, koja je ostvarila povijesni ulazak u drugu ligu bivše države 1981. Igrač ponikao uz Jadro i jedan od igrača s najviše nastupa za NK Solin, uz Mladena i Petra Kalinića, te Tonča Bobana Bebija, i zasigurno

no jedan od legenda solinskog sporta.

- Bubi je meni kao tada mlađem igraču bio uzor kako se bori i igra za momčad i svoj klub. Nije se štedio doma i u gostima i svi smo ga cijenili, pa i suparnički igrači. Poznajemo se preko 40 godina i danas je aktivan, ne samo kao vjerni navijač nego i član skupštine Solina. Prenio sam mu pozdrave kolega i gradske uprave – rekao je Dalibor Ninčević Nina, dok je Ante Ljubičić Puška naglasio:

- Bubi je zasigurno bio i ostao jedan od simbola NK Solina. Za njega nije bilo izgubljene lopte, a ni igrača kojega nije mogao čuvati, bio je kompletan igrač i čovjek.

Bubi s osmijehom, ali pomalo i suznih očiju, uz nazočnost

supruga Krasne i sina Ante, također igrača Solina, pun optimizma i uvijek spreman za šalu, je rekao:

- Ti, Puška i Nina, ste mi velika pozitivna terapija, baš ovih dana kada mi je bilo možda najteže. Pratim Solin i Slogu, u kojoj sam završio karijeru, a i njen predsjednik dr. Zdravko Perko također moj bivši suigrač me operirao. Čestitam Solinu na povijesnom ulasku u Prvu ligu, tako se danas zove, a velika je to stvar kada smo mi kao mjesna zajednica ušli u Drugu ligu Jugoslavije 1981. Osim toga veselim se uređenju i rekonstrukciji stadiona Pokraj Jadra, jer me veže velika ljubav za to igralište – rekao je Ivica Bubić, popularni Bubi.

M. PODRUG

Toni Golem
i Zoran Roglić,
trener i pomoćnik
NK Solin

KUP HNS - PRETKOLO: SOLIN - FUNTANA 6:1

MRAVINCE - Igralište Glavica. Gledatelja 200. Sudac: Mateo Erceg (Benkovac). Pomoćni sudci: Ivica Radošević (Gospić) i Tomislav Čulina (Pridraga). Četvrti sudac: Ivan Vukančić (Benkovac). Delegat: Jure Zečević (Knin). Kontrolor suđenja: Ivo Krečak (Šibenik).

STRIJELCI: 10 – Mamić (4/11m), 2:0 – Klarić (23/11m), 3:0 – Majdov (30), 4:0 – Nimely (51), 5:0 – Majdov (65), 5:1 – E. Šegon (78/11m), 6:1 – Vodanović (86).

NK SOLIN: Kargotić, Mijić, Džaja, Pekić (od 46. Tokić), Kačunko (od 46. Budimir), Puljić (od 46. Novak-Stanko), Majdov, Klarić, Mamić (od 46. Nimely), Vodanović, D. Topić. Trener: Toni Golem.

NK FUNTANA: Zolta, Vlahović, Vladišković, M. Šegon, E. Šegon, Ciglar, Prenc (od 46. Maras), Ferenc (od 54. Hanižar), M. Tomić, Jašarević, Žgomba (od 54. Gjurchinovski). Trener: Vjekoslav Dorčić.

IGRAČ UTAKMICE: Nino Majdov (Solin).

Solinjani su s kombiniranim sastavom izborili sljedeće kolo kupa. Prva dva gola postigli su iz kaznenih udaraca nakon rušenja Nina Majdova i Karla Vodanovića, a precizni su bili Luka Mamić i Dino Klarić. Na 3:0 povisio je junior Nino Majdov, a potom je bio strijelac i petog pogotka! Trener Golem je u poluvremenu zamijenio četiri igrača. Počasni pogodak za goste je postigao Emanuel Šegon iz kaznenog udarca.

U 2. kolu Supersport Hrvatskoga Kupa Solin je domaćin u Dugopolju NK Slaven Belupo, članu Supersport HNL, 19. listopada 2022. u 15 sati.

NOGOMET - SUPERSPORT PRVA NL – NK SOLIN

NAKON PET KOLA PET BODOVA

No uslijedilo je mini razdoblje, u tri utakmici svega jedan bod. U trećem kolu uvjerljivo su poraženi od Dubrave Tim Kabela u Zagrebu (4:1). U četvrtom kolu u Dugopolju odigrali su neriješeno sa Kustošijom (1:1). Nakon što je Solin prosuo dva boda na domaćem terenu protiv Kustošije, jer ne pobjeđuje uvijek bolji, plus, kod rezultata 1:1,

nisu realizirali ni kazneni udarac, išli su goste Jarunu uz geslo – uvijek je cilj pobjeda. No, nisu uspjeli sačuvati vodstvo od 1:0, i u samoj završnici primili su dva pogotka, i uslijedio je poraz od 2:1. U 6. kolu, u subotu 17. rujna s početkom u 16,30 sati, Solin je domaćin Hrvatskom dragovoljcu u Dugopolju, a nakon toga slijedi gostovanje kod BSK-a.

U međuvremenu je Solin pojačao konkurenciju u svojim redovima trojicom novih igrača. Registrirani su Renato Babić iz austrijskog FC Wacker Innsbruck, na dvojnu registraciju američki profesionalni nogometaš Rokas Pukštas u sklopu suradnje s Hajdukom, a na samom prvenstvenom startu potpisao je prošlogodišnji

junior zagrebačkog Dinama i mladi hrvatski reprezentativac stoper Marko Novak Stanko. Redoslijed Supersport Prve NL, nakon 5. kola: 1. Vukovar 1991 9, 2. Rudeš 9, 3. Cibalia 8, 4. Croatia 8, 5. Dugopolje 7, 6. Jarun 7, 7. Dubrava Tim kabel 6, 8. Kustošija 6, 9. Solin 5, 10. Hrv. dragovoljac 5, 11. Orijent 1919 4, 12. BSK 3.

Ante
Ljubičić
Puška, Ivica
Bubić Bubi
i Dalibor
Ninčević
Nina

NOGOMET – 1.ŽNL NS ŽSD: NK OMLADINAC

SPORTSKA INSPEKCIJA ODGODILA POČETAK NATJECANJA!

U kratkomu razdoblju mnoge stvari glede početka natjecanja u Prvoj županijskoj ligi u kojoj se natječe vranjički Omladinac, drastično su se promijenile. Bilo je obavljeno i delegiranje službenih osoba za početak natjecanja, planiran za 10. rujna 2022., lopta je s centra trebala krenuti s igrališta u Stobreču, Dugom Ratu, Vranjicu, Kaštelima, Imotskom.

No žurna e-sjednica IO NSŽAD stopirala je početak po nalogu Sportske inspekcije RH! Razlog je prijava nezadovoljne strane, a to je NK Poljičanin iz Srinjina, a nakon što je prije toga donešena Odluka o proširenju 1. ŽNL na 16 klubova, peti stupanj natjecanja, a potom ista revidirana i vraćena na staro s 14 klubova.

Hoće li i kada prvenstvo započeti, morat ćemo pričekati Odluku mjerodavnih u Savezu.

M.P.

TENIS - TK DALMACIJACEMENT: MEĐUNARODNA ZAVRŠNICA SPORTSKIH IGARA MLADIH U SOLINU

NAJBOLJI MINA KAPOR I FATIH HALILAGIĆ

Na Salona kupu do 14 godina, održanom na teniskim terenima TK »Dalmacijacement« u Solinu, domaće su nade Marina Jelaska i Filipa Bodrožić bile najbolje. U pojedinačnoj konkurenciji, Marina Jelaska je u finalu nadigrala Katu Sučić (Resnik), 4:0, 4:0

Marina Jelaska i Filipa Bodrožić

Nakon Državnoga finala koje je također odigrano na teniskim terenima u Solinu, TK »Dalmacijacement« bio je i domaćin Međunarodne završnice Sportskih igara mladih. Djevojčice i dječaci iz Bosne i Hercegovine, Srbije i Hrvatske natjecali su se na terenima uz Jadro za titule najuspješnijih.

Rezultati:

Djevojčice: 1. Mina Kapor, Pančevo, Srbija, 2. Iva Kovačević, Novi Sad, Srbija, 3. Marina Jelaska, Solin, Hrvatska, 4. Filipa Bodrožić, Solin, Hrvatska.

Dječaci: 1. Fatih Halilagić, Bihać, BiH, 2. Mihailo Branković, Valjevo, Srbija, 3. Emir Mujezinović, Tuzla, BiH, 4. Bogdan Milićević, Kraljevo, Srbija.

MARINA JELASKA I LUKA EREŠ POBJEDNICI SALONA KUPA U14

Na Salona kupu do 14 godina,

održanom na teniskim terenima TK »Dalmacijacement« u Solinu, domaće su nade Marina Jelaska i Filipa Bodrožić bile najbolje. U pojedinačnoj konkurenciji, Marina Jelaska je u finalu nadigrala Katu Sučić (Resnik), 4:0, 4:0. U kategoriji parova, Filipa Bodrožić je s partnericom Katom Pešut (Iteam, Zg), nakon velike borbe, bila bolja od para Kata Sučić (Resnik), Tina Tomašić (MOT) 3:4(2), 4:3(5) 7:4.

Kod dječaka, u pojedinačnoj kategoriji, Luka Ereš (Makarska) pobijedio je Matiju Bilića (Našice) 4:2 4:1. Ereš je osvojio dvostruku titulu, jer je i u parovima, sa partnerom Tomom

Padovanom (Pomak), bio bolji od splitske kombinacije Petar Glavota i Ivan Đipalo 4:1, 3:4(5), 7:5!

M. PODRUG

Finalisti sportskih igara mladih

JUDO – JK SOLIN:

SEDAM MEDALJA NA KAŠTELA OPENU

U subotu 10. rujna 2022. održan je turnir Kaštela Open gdje je nastupilo 210 natjecatelja iz 28 klubova. Natjecatelji judo kluba Solin pod vodstvom trenera Luke Vujevića i Josipa Kokeze nastupili su i osvojili sedam medalja od kojih su dva zlata, jedno srebro, četiri bronce te dva peta mjesta i jedno sedmo mjesto. Zlato su osvojile Laura Barišić i Ana Raič, srebro Duje Sedlar, bronce Mirko Vukorepa, Marko Božić, Ana Bešker i Nikolina Karla Marković. Peta mjesta osvojili su Toni Barišić i Duje Ban, a sedmi je bio Filip Jovišić.

M.P.

Solinski judaši na Kaštela Openu

Sturnira mladih rukometaša na Bilankuši

RUKOMET – RK SOLIN: ODRŽAN TURNIR DJEČAKA U11 I U13 – VOLIM RUKOMET, VOLIM SPORT!

POBJEDNICI MLADI PETRINJCI I DUGOPOLJCI

U organizaciji RK Solin održan je dvodnevni rukometni turnir pod nazivom »Volim rukomet – volim sport«, za uzraste U11 i U13, 10. i 11. rujna 2022. u Gradskoj dvorani na Bilankuši uz pokroviteljstvo Ministarstva obrazovanja i sporta. Prije samoga početka turnira s nekoliko riječi sve prisutne je

pozdravio i solinski gradonačelnik Dalibor Ninčević.

REZULTATI TURNIRA U11:

1. RK Petrinja, 2. RK Solin, 3. RK Dugopolje, 4. RK Solin 2. Najbolji igrač je Mario Karadak iz Petrinje a nagradu mu je uručio Tino Cipci. Najboljem vrataru Toniju Kuliću, članu RK Solin, nagradu je uručio Marin Barišić. Zbog izvanrednih okolnosti ekipa RK Split otkazala je dolazak na turnir U11, a kao zamjenska ekipa bile su mlade solinske nade Solin 2.

REZULTATI TURNIRA U13:

1. RK Dugopolje, 2. RK Solin, 3. RK Petrinja, 4. RK Split. Najboljim igračem i vratarem proglašeni su članovi pobjednika turnira RK Dugopolje, Ivano Čulin i Mario Rogulj, a nagrade im je uručio dječak Marin Galiot.

M.P.

Pobjeda Luke Plantića u Solinu

BOKS – BK SALONA NAJVEĆI TRIJUMF HRVATSKOG OLIMPIJCA LUKE PLANTIĆA NA SPEKTAKLU U SOLINU

LUKA PLANTIĆ NOKAUTOM U 4. RUNDI SLOMIO PREKALJENOG JUŽNOAFRIKANCA RYNA LIEBENBERGA!

Hrvatski olimpijac i reprezentativac Luka Plantić (25), ostvario je pred svojim navijačima, Solinjanima i Sesvećanima najveću pobjedu u karijeri. Nokautom u četvrtoj rundi Luka je u supersrednjoj kategoriji slomio iskusnog, vrhunskog južnoafričkog borca Ryna Liebenberga, nositelja Silver WBC pojasa, prekaljenog ratnika s više od 30 profesionalnih mečeva

Priredio: **Miro PODRUG**
Preneseno s BOKS-SAVEZ.HR

Velika boksačka priredba koja se trebala održati u solinskoj Gradini u četvrtak 1. rujna 2022., zbog loših vremenskih uvjeta održana je u Gradskoj sportskoj dvorani na Bilankuši. Gledatelji su vidjeli šest vrhunskih profesionalnih mečeva i najteži meč u karijeri hrvatskoga olimpijca Luke Plantića. Hrvatski olimpijac i reprezentativac Luka Plantić (25), bivši juniorski prvak Europe i osvajač brončane medalje na ovogodišnjemu Europskom prvenstvu u Erevanu, ostvario je pred svojim navijačima, pred svojim Solinjanima i Sesvećanima najveću pobjedu u karijeri. U službeno tek trećem profesionalnom meču, nokau-

tom u četvrtoj rundi Luka je u supersrednjoj kategoriji slomio iskusnog, vrhunskog južnoafričkog borca Ryna Liebenberga, nositelja Silver WBC pojasa, prekaljenog ratnika s više od 30 profesionalnih mečeva (22 pobjede, 14 nokautima).

Luka Plantić je razorno demolirao snažnoga Južnoafrikanca, već u prvoj rundi načeo ga je brutalnim kombinacijama i bacio u nokdaun, a zatim još dvaput u drugoj rundi! Luka je nastavio s razornim napadima, strahovite serije u tijelo i glavu Liebenberga, kombinacije udara, ubojitih aperkata i krošea i Južnoafrikanac je sve teže dolazio do zraka. Na iskustvo

se izvukao u trećoj rundi, pokušao parirati, ali protiv brutalnih Plantićevih naleta i demonstracije moći nije bilo obrane u solinskoj dvorani.

U četvrtoj rundi nakon snažne serije gromovito je sijevnuo Lukin aperkat i Liebenberg je četvrti put izgubio tlo pod nogama i završio na podu. Povratka više nije bilo, južnoafrički lav Ryno Liebenberg više se nije mogao podignuti i morao je potpisati tek treći poraz prekidom u karijeri.

Luka Plantić slavi najveću pobjedu koja ga diže visoko na profesionalnim listama, među pedeset najboljih i otvara vrlo brzo mogućnost borbe za jednu od svjet-

skih profi-titula!

Luka je zahvalio publici i svima koji ga podržavaju to i najavio u prvoj izjavi nakon meča:

- Vjerujem da ćemo zajedno slaviti i naslov svjetskog prvaka.

Vrhunskom demonstracijom boksa Plantić je dokazao da spada i u vrh profesionalnog boksa u supersrednjoj i poluteškoj kategoriji. Čestitke Luki Plantiću i njegovom timu u solinskom BK Saloni, čestitke za najveći trijumf karijere. Svijet profesionalnog boksa ovim se mečom uvjerio u razornu Lukinu snagu.

UVODNE BORBE:

Damir Plantić (32), hrvatski reprezentativac s najvećih natjecanja, osvajač medalje na EP 2017., stariji Lukin brat, svojedobno i svjetski prvak u savateu, upisao je petu profesionalnu pobjedu. Na bodove u šest rundi u poluteškoj kategoriji pobijedio je i tehnički dominirao protiv čvrstog Ukrajinca Serhija Ksendzova!

Splićanin Ivan Duka upisao je u Solinu svoju prvu profesionalnu pobjedu u cruiser teškoj kategoriji – u četiri runde na bodove je bio bolji od Gruzijca Gerisa Aduashvilija!

Solinski Ukrajinac Dmytro Rybalka nokautom u prvoj rundi trijumfalno je debitirao u profi-ring-u u lakoteškoj kategoriji – strahovitim krošoom nokautirao je Gruzijca Malkhazu Sujashvilija! Drugi domaći Ukrajinac iz BK Salone Rostislav Bilostotskij u srednjoj kategoriji tehničkim nokautom u trećoj rundi pobijedio je Gruzijca Jabu Memishishija!

Njemački Poljak Remigiusz Syska pobijedio je u srednjoj kategoriji nokautom u drugoj rundi Sinišu Gambelića iz BiH.

REZULTATI:

Luka Plantić – Ryno Liebenberg (Južnoafrička Republika) 2:0 (nokaut u 4. rundi)

Damir Plantić – Serhij Ksendzov (Ukrajina) 2:0 (na bodove u šest rundi).

Dmytro Rybalka (Ukr.) – Malkhaz Sujashvili (Gruzija) 2:0 (nokaut u 1. rundi).

Rostislav Bilostotskij (Ukr.) – Jaba Memishishi (Gruzija) 2:0 (TKO u 3. rundi).

Remigiusz Syska (Njemačka) – Siniša Gambelić (BiH) 2:0 (nokaut u 2. rundi).

Ivan Duka – Gerisa Aduashvili (Gruzija) 2:0 (na bodove u četiri runde)

Tako je 1. rujna počela intenzivna boksačka sezona. Nažalost otpao je meč Branimira Malenice u Solinu. Svi oni treniraju u BK Salona pod vodstvom ukrajinskog stručnjaka Jaroslava Podmasterchyka i solinskih trenera Tomislava Bašića i Stanka Ninčevića. Uz šest profesionalnih mečeva u Solinu održani su i mečevi u olimpijskom boksu u uvodnim borbama.

S boksačkog spektakla na Bilankuši

LJEKOVITO BILJE I BILJNI PRIPRAVCI

BOŽANSKO PIĆE

Crveno i crno grožđe, za razliku od bijeloga grožđa, bogati su i resveratrolom, snažnim antioksidantom i oružjem u borbi za očuvanje zdravlja. Sprječava začepljenje arterija i potiče nastajanje korisnoga ili HDL kolesterola, istovremeno štiti i mozak na način da stimulira formiranje ili oslobađanje dušičnoga oksida koji povećava prokrvljenost mozga

Piše: **dr. sc. Olivera CRMARIĆ**

Vinova je loza uz pšenicu, ječam i maslinu najstarija uzgajana biljna kultura. Najraniji podaci o njenom kultiviranju zabilježeni su uz obale Kaspijskoga mora gdje se i danas kroz gusta šumska područja vinova loza penje uz krošnje drveća.

U arheološkim iskopinama kontinentalne Europe iz miocena i tercijara pronađeni su fosilni listovi i sjeme vinove loze. Prema opisima Salomonovih vrtova uz brojne biljke bila je posađena i loza. Mitologija staroga Egipta kaže da je bog Oziris upoznao ljude s vinovom lozom. O jednoj slici iz starog Egipta u knjizi »Iz bilinskog svijeta« piše i dr. Miro Kišpatić davne 1884. gdje navodi da je u vrtu blizu Nila, »...usred vrta smjestila se sjenica od vinove loze...«.

Prema dostupnim podacima prvo je vino proizvedeno u neolitsko doba na području Bliskog istoka i Egipta, a skladišteno se u pečenim glinenim posudama, oblikovanih samo za tu namjenu. Svjedok tome su oslikane egipatske grobnice s prizorima proizvodnje vina. Najkvalitetnije vino pripadalo je faraonu i svećenicima, dok su ga obični ljudi vrlo rijetko konzumirali.

Vjeruje se da su se iz Egipta uzgoj vinove loze i proizvodnja vina proširili u antičku Grčku i kasnije u Rim. Najstariji dokazi o proizvodnji vina su iz arheoloških nalazišta sjeverne Grčke, a datiraju 4000 godina prije Krista.

U osamnaestom pjevanju Ilijade opisuje se Ahilov štit na kojemu je među ostalim i slika vinograda u kojemu beračice i berači beru grožđe. Također se u Odiseji navodi da je Kalipsa Odiseju pri rastanku dala brod, kruh i vino. Vinova se loza u to doba uzgajala ne samo na prostorima današnje Grčke već i na prostorima tadašnjih brojnih grčkih kolonija s različitim klimatskim i geografskim obilježjima. Ovisno o porijeklu bila je i kvaliteta samoga grožđa pa su sukladno tome postojala kvalitetnija i finija vina i manje kvalitetna vina.

DALMACIJA I RIMSKI UZGOJ VINA

U Dalmaciji u antičkomu vremenu kada su je naseljavali Grci negdje krajem 4. stoljeća prije Krista, najprije na Visu, a kasnije formiranjem kolonija na kopnu oni su paralelno osvajanjem ovih prostora na njima širili i kulturu vinove loze.

Brojni kameni reljefi na temi loze i grožđa, berbe grožđa te pijenja vina svjedoče o važnosti ove kulture. Na salonitanskom groblju na sačuvanom sarkofagu iz 3. stoljeća realno je prikazana berba grožđa.

Osim toga vrijedni kameni reljefi su nađeni i u Biskupiji kod Knina, te u Baškoj vodi gdje je prikazan i seljak koji tjera magarca s tovarom mijeha masta.

Sačuvane su u Dalmaciji i antičke

zgrade s ostacima kamenih posuda za vino i tijesaka za grožđe. Prema pisanju don Frane Bulića, 1900. iz teksta »Po ruševinama staroga Solina« imamo detaljan opis takvog tijeska za vino.

Za Rimljane je pak poznato da su voljeli slatkasta vina pa od tada započinje miješanje vina s medom i začинима. Rim je bitan jer su izuzetno utjecali na razvoj vinogradarstva na način da su utemeljili vinograde u svojim tadašnjim kolonijama: Njemačka, Austrija, Francuska, preko Slavonije pa sve do Rumunjske i Bugarske. Zapisi iz toga doba spominju brojne sorte grožđa, različite vinogradarske tehnike kao i razvoj vinarne tehnologije poput prešanja i transporta i skladištenje vina u bačvama.

Sami uzgoj vinove loze je bio takav da je bilo bitno posaditi vinograd, kasnije ga trebalo obrezivati za što se koristio srp. Bitno je bilo i dva puta okopati lozu i držati je očišćenu od trave. Međutim podaci su da se nakon sadnje vjerojatno loza nije gnojila pa su prinosi grožđa bili mali po trsu.

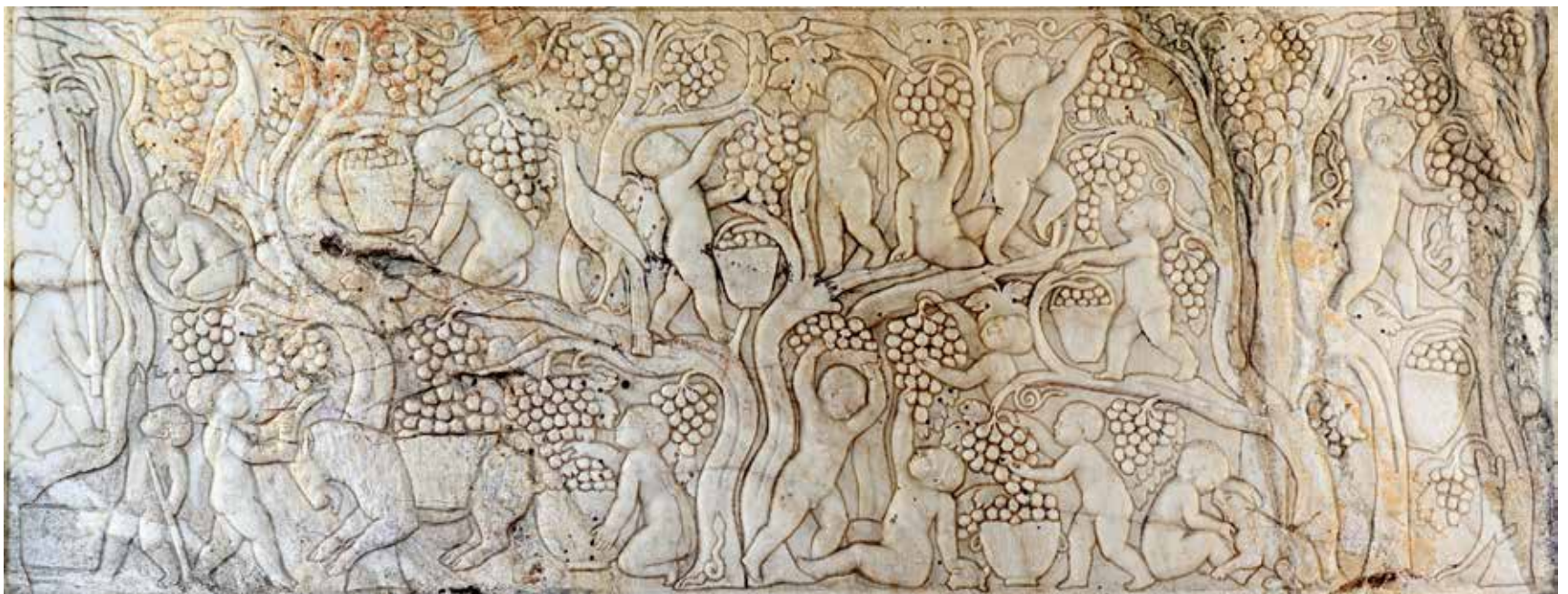
U antičkomu Rimu Rimljani su prerađivali grožđe na način da se u posebnim prostorijama »torcularium« tiještilo grožđe, te se glinenim cijevima mast prelijevao u posude za vrenje. Vino i mošt su se prenosili kopnom u kožnim mješinama »sullei«. Vino se pak transportiralo brodovima u amforama. Klasična rimska amfora

za vino iznosila je 26 litara, a rimski brodovi koji su trgovali vinom mogli su ukrcati do 2500 amfora s vinom.

DJELOVANJE RESVERATROLA NA ZDRAVLJE

Resveratrol je prirodni fitoaleksin koji se sintetizira u više od 70 biljnih vrsta. Fitoaleksini su tvari koje biljke sintetiziraju kao odgovor na stresne uvjete poput mehaničkoga oštećenja, deficita vode, infekcije patogenim mikroorganizmima, UV zračenja, klimatskih promjena, prisutnosti nekih kemijskih tvari i teških metala. Resveratrol je kemijski (3,5,4'-trihidroksistilben) i mala je hidrofobna planarna molekula netopljiva u vodi, a topljiva u etanolu i DMSO. Prvi ga je izolirao Takaoka davne 1940. iz otrovnoga korijena bijele čemerike (*Veratrum grandiflorum*). Prvi puta je otkriven u vinovoj lozi (*Vitis vinifera*) tek 1976., a u vinu 1992. Kožica i grožđane sjemenke sadrže najveću koncentraciju resveratrola (50 – 100 µg/g). Koncentracija resveratrola iznosi 0,2 – 14 mg/L u crvenim te 0,1 – 0,8 mg/L u bijelim vinima. Tijekom procesa fermentacije koncentracija resveratrola se povećava.

Crveno i crno grožđe, za razliku od bijeloga grožđa, bogati su i resveratrolom, snažnim antioksidantom i oružjem u borbi za očuvanje zdravlja. Sprječava začepljenje arterija i potiče nastajanje korisnoga ili HDL kolesterola, istovremeno štiti i mozak na način da stimulira formiranje ili oslobađanje dušičnoga oksida koji povećava prokrvljenost mozga. Njegova je koncentracija veća u prerađevinama grožđa, soku i vinu. Resveratrol je zaslužan za očuvanje boju grožđa i vina, kako je akumuliran u opni grožđa koncentracija resveratrola u vinu je proporcionalna trajanju maceracije pa je znatno viši udio resveratrola u crnim vinima. Bobice crnoga grožđa bogate su i najjačim biljnim flavonoidi-

ma, kvercetin, antocijani i proantocijani, koji imaju sinergijsko djelovanje štiteći krvne žile i kapilare, dajući stanicama energiju osobito srčanom, ali i drugim mišićima, uravnotežuju krvni tlak te sprječavaju bolesti krvnih žila nastalih djelovanjem slobodnih radikala.

Resveratrol je najjači antioksidant pronađen u prirodi i djeluje jače od 1000 posto od ostalih poznatih antioksidanta. Njegova je sposobnost vezanja i izbacivanja slobodnih radikala iz stanica štiteći organizam od njihova štetnoga djelovanja koje se odvija na razini molekularnih oštećenja, što pak rezultira prijevremenim starenjem organizma i podložnosti razvoja čitavoga niza bolesti.

Resveratrol djeluje kod postojećih tumora, a također i kod pred malignih stanja. Snažno je sredstvo detoksikacije i čisti krvne žile od štetnoga kolesterola i triglicerida. Proširenim venama vraća elastičnost, a koži mladenački izgled. Znanstvena istraživanja također potvrđuju i djelovanje resveratrola na stimuliranje enzima zaslužnih za produljenje životnoga vijeka.

Danas na tržištu postoji čitav spektar dodataka prehrani koji sadrže izolirane pigmente (likopen, resveratrol i sl.) iz crvenoga voća i povrća. Bilo bi idealno konzumirati voće i povrće na vrhuncu njihove sezone sazrijevanja jer su tada najbogatije nutrijentima i drugim korisnim tvarima poput biljnih pigmenta, a koje zajedno sinergijskim djelovanjem imaju jače djelovanje od izoliranih. Rana jesen je vrijeme sazrijevanja grožđa i spravljanje vina i to je najbolje vrijeme konzumiranja grožđa.

Crno vino uz resveratrol sadrži i polifenole koji vinu daju jačinu okusa i ključni su u procesu starenja vina. Čaša dobrog vina dnevno ima pozitivne učinke na organizam kao i grozd crnoga grožđa. Jedno piće crnoga vina ima korisne učinke dok tri pića ili više imaju suprotan učinak i djeluju kao prooksidansi. Od 1992. nakon spoznaje fenomena da je mortalitet i učestalost kardiovaskularnih bolesti u Francuza i pored prehrane s visokim udjelom masnoće, oko 40 posto niža u odnosu na ostatak Europe (francuski paradoks), a što se objašnjava svakodnevnim unosom umjerene količine crvenoga vina, tj. aktivnosti resveratrola, isti postaje predmetom velikoga interesa za istraživače.

Njegovo je djelovanje ovisno o dozi te djeluje dvostruko. Kardioprotektivni učinci resveratrola pripisuju se brojnim farmakološkim učincima koji obuhvaćaju vazodilatacijske učinke, inhibiciju lipidne peroksidacije i sinteze eikozanoida, inhibiciju agregacije trombocita te ima antioksidacijske i protuupalne učinke. Kako je već prije navede-

no kardiovaskularno djelovanje ovisi o dozi. Pri niskim dozama resveratrol smanjuje rizik od kardiovaskularnih događaja, a pri visokim dozama djeluje depresivno na kardiovaskularnu funkciju te povećava broj apoptotičkih stanica (stanice kod kojih je već programirano propadanje, tj. smrt istih). Točna granica između niske i visoke doze resveratrola nije još uvijek jasno definirana, a ograničeni su i znanstveni podaci o receptorima na koje se resveratrol veže.

Resveratrol regulira mRNA ekspresiju glavnih gena uključenih u kontrolu staničnog ciklusa, apoptoze, metastaziranja, stanične adhezije i receptorskih signalnih puteva. Iako je nekoliko kliničkih studija rezultiralo ohrabrujućim podacima o djelovanju resveratrola na smanjenje oksidacijskog stresa i upale, očuvanje kardiovaskularnih funkcija, pojačanje kognitivnih sposobnosti, inhibiciju rasta karcinoma te na smanjenje inzulinske rezistencije u dijabetičara, još uvijek nisu točno definirani rizici i specifične preporuke za oralnu i topikalnu primjenu resveratrola.

U protekciji neurodegenerativnih bolesti kao Alzheimerove, Parkinsonove ili Huntingtonove bolesti te moždane ishemije ili epilepsije dokazan je učinak resveratrola koji može prolaziti kroz krvno-moždanu barijeru. Djeluje na aktivaciju sirtuina odnosno zaštitom neurona od oksidacijskoga stresa, ishemije i apoptoze uzrokovane toksinima (glutamat i NMDA). Resveratrol povećava razgradnju nataloženih peptida i povećava ekspresiju sirtuina koji imaju važnu ulogu u zaštiti neurona od oksidativnog stresa, kao i propadanje neurona već potiče njihovo preživljavanje.

Antimikrobni učinak grožđa temelji se na visokoj koncentraciji flavonoida, stilbena, fenolnih kiselina poput galne kiseline, pri tome grožđani polifenoli ne uzrokuju hemolizu ljudskih eritrocita. Smatra se da mehanizam antimikrobnog učinka uključuje povezivanje polifenola grožđa s proteinima mikroorganizama

čime se mijenja selektivna propusnost plazmatske membrane mikroorganizama. Antibakterijski učinak grožđanih polifenola obuhvaća brojne bakterije kao MRSA-u, *Staphylococcus aureus*, *Propionibacterium acnes*, *Escherichia coli*, *Salmonella enteritidis*, *Helicobacter pylori*...

Ekstrakt grožđanih sjemenki pokazuje veću antimikrobnu aktivnost protiv Gram pozitivnih bakterija u odnosu na Gram negativne. Učinkovit je protiv kožnih problema kao Akne vulgaris koja je najčešća kožna bolest u svijetu i pogađa 85 % adolescenata i 10 % odraslih ljudi. Karakterizirana poremećajem pilosebacealne jedinice s upalnim imunim odgovorom na bakteriju *P. acnes*. Konvencionalno liječenje retinoidima i benzoil peroksidom često izaziva nuspojave poput iritacije kože. Resveratrol inhibira upalne markere uključene u stvaranju upalnih lezija akne. Klinička studija je dokazala potencijalnu učinkovitost resveratrola u liječenju akne vulgaris jer pokazuje značajnu inhibiciju rasta *P. acnes* pri 50 µg/ml, a pri koncentraciji od 100 µg/ml pokazuje kontinuiranu inhibiciju rasta.

Prema znanstvenim studijama resveratrol djeluje i protugljivično i ima antimikotički učinak prema *Candidae albicans* pri koncentraciji 10 do 20 µg/ml. Također je potvrđeno i antivirusno djelovanje protiv HIV-1 gdje pri koncentraciji od 10 µM je netoksičan za stanice, a reducira viralnu replikaciju 20 do 30 %.

Resveratrol je pokazao i preventivno djelovanje na inzulinsku rezistenciju, hiperglikemiju, dijabetes tipa 2 i dislipidemiju.

Primjena 5 mg trans-resveratrola dvaput dnevno kroz četiri tjedna kod muškaraca s dijabetesom tipa 2 dokazala je inzulinsku osjetljivost i značajno smanjene razine glukoze u krvi.

Zacjeljivanje rana je kompleksan i dinamični proces koji se odvija u tri faze, a najvažnije za ozlijeđene je skraćivanje trajanja faza i osiguravanje idealnoga stvaranja ožiljka. Neki istraživači ističu da antibiotici mogu odgoditi reepitelizaciju. Primjena grožđanih proantocijanidina uzrokuje stvaranje više kolagenih vlakana i rezultira kontrakcijom i zatvaranjem rana. Resveratrol ima veliki potencijal za topikalnu primjenu u liječenju dijabetičkog stopala i dokazano je da primjena 50 mg trans-resveratrola dva puta dnevno kroz 60 dana uzrokuje smanjenje ulcerozne rane.

Antikancerogeni učinak se zapravo temelji na ideji o korištenju prirodnih tvari, koje u netoksičnim dozama za organizam, djeluju kao kemoterapija kod prekanceroznih lezija, tzv. kemoprevencija. Interes za korištenjem prirodnih tvari kao potencijalne kemoprevencijske tvari je u stalnom porastu. Resveratrol predstavlja idealnu molekulu kao jaki kemoprevencijski, ali i kemoterapijski agens jer ima relativno nisku toksičnost i ograničene nuspojave.

Antikancerogeno djelovanje

resveratrola je prvi uočio Jang 1997. kod smanjenja broja kožnih tumora u miševa nakon topikalne primjene resveratrola. Nakon toga je broj istraživanja s resveratrolom povećan za 98 % na svjetskoj razini. Primjena 1 do 5 mg/kg resveratrola dnevno zaustavlja rast karcinoma dojke u miševa, a brojne »in vitro« i »in vivo« studije su dokazale antiproliferacijski, antikanцерogeni i kemoprevencijski učinak resveratrola na limfoidni i mijeloidni tumor; tumor dojke, prostate, kolona, pankreasa, pluća, jajnika i cerviksa te melanoma. Međutim primjena niskih doza resveratrola, poput onih u vinu nije dovoljna za takav odgovor kod ljudi. Mehanizmi antikancerogenoga djelovanja resveratrola su još uvijek nejasni, ali povezuju se s antioksidacijskim učinkom i sposobnosti neutraliziranja slobodnih radikala, na njegovo protuupalno djelovanje, na inhibiciju stanične proliferacije te inhibiciju brojnih enzima.

Oksidacijski stres na staničnoj razini kod ljudi je povezan s kardiovaskularnim i neurodegenerativnim bolestima i čvrsto je vezan s kancerogeneom i drugim bolestima udruženim sa starenjem. Oksidacijski stres je uzrokovan viškom reaktivnih spojeva kisika. Njihov višak uključuje brojne upalne medijatore uzrokujući oštećenja staničnih membrana i lipidnu peroksidaciju nezasićenih masnih kiselina, promjene u proteinima na način da mijenja njihovu tercijarnu strukturu te promjene kod DNA. Resveratrol je antioksidant koji značajno smanjuje markere oksidacijskog stresa te inhibira stvaranje reaktivnih spojeva kisika.

Istraživanjima je utvrđeno da se oko 70 % oralno uzetoga resveratrola apsorbira, no samo se manje količine nepromijenjena resveratrola mogu naći u plazmi. Tako mala biološka raspoloživost nastaje zbog njegova brzog metaboliziranja i izlučivanja primarno urinom. Također, pokazalo se da je biološka raspoloživost resveratrola u obliku glukozida (npr. piceid), a kojega ima u soku od grožđa, još manja, te da na biološku raspoloživost trans-resveratrola iz crnoga vina ne utječe hrana. Točnije, biološka raspoloživost trans-resveratrola iz vina je gotovo ista i kada se vino uzima na prazan želudac i kada se uzima s hranom. Potrebno je napomenuti da crno vino sadrži više flavonoida kvercetina od bijelog vina koji pak poboljšava biološku raspoloživost resveratrola.

PADALINE

U mjesecu kolovozu 2022. u Solinu na području Gornje Rupotine pala je 71 litra po četvornomu metru.

RAZVOJ GOVORA I KOMUNIKACIJE U DJECE

Usporen razvoj govora ili kašnjenje u razvoju govora i jezika je veliki izazov u svakodnevnoj neuropedijatrijskoj kliničkoj praksi. Smatra se da je prevalencija usporenoga razvoja govora u općoj populaciji između 13 i 20%. Usporen razvoj govora može biti normalna i privremena faza u djetetovu razvoju, no isto tako i početni simptom neurorazvojnih, neuroloških ili psihijatrijskih poremećaja

Piše: prim. mr. sc. **Katica OBRADOVIĆ**, dr. med., spec. pedijatar

Dijete se rađa kao socijalno biće s neurobiološkom usmjerenošću u društvenom svijetu što je osnova razvoja komunikacije. Davna su istraživanja dokazala da su djeca već od rođenja posebno usmjerena na druge ljude i uživaju u interakciji s njima te da već novorođeno dijete radije promatra lica u usporedbi s drugim vidnim podražajima, te radije sluša govor nego druge zvukove.

Potencijal za komunikaciju s okolinom u djeteta postoji od rođenja, a uredan komunikacijski razvoj preduvjet je urednom jezično govornom razvoju. Komunikacijski i jezično govorni razvoj događa se prema određenim zakonitostima te ih je moguće pratiti i uočiti

odstupanja od najranije djetetove dobi.

Komunikacija, jezik i govor usko su povezani, ali različiti pojmovi. Komunikacija se definira kao proces kojim osobe utječu jedna na drugu na mentalnoj razini i tako razmjenjuju obavijesti koje mijenjaju njihovu svijest i ponašanje. Razvoj komunikacije, jezika i govora složen je proces koji je podijeljen u nekoliko faza. On je individualan za svako dijete te se određena područja mogu razviti nešto ranije ili kasnije. Riječ-govor je svojstven samo čovjeku. Dijete nikada ne bi naučilo govoriti da ga ne stimulira okolina ili da je prepušteno samo sebi. Jezik se počinje razvijati u socijalnomu kontaktu. Dijete kada počne gukati ili neartikulirano sricati, mora imati sugovornika koji govori i potiče ga na komunikaciju. Razvojna neuroznost govori o razvoju empatije koja počinje u ranoj dobi privrženo-

sti u odnosu majka dijete.

Verbalna komunikacija posredovana govorom i jezikom jedinstvena je ljudska osobina i ima važnu evolucijsku ulogu u razvoju čovjeka. Govor se odnosi na stvarni zvuk govornoga jezika i usmeni je oblik komunikacije. Za govor je potrebna upotreba mišića jezika, usnica, čeljusti i vokalnoga trakta na vrlo precizan i koordiniran način kako bi se proizveli prepoznatljivi zvukovi koji čine jezik. Jezik se odnosi na čitavi niz riječi i simbola napisanih, izgovorenih ili izraženih gestama i govorom tijela.

Poremećaj govornih i jezičnih funkcija mogu biti različiti; afazija, mucanje, poremećaj artikulacije, verbalna dispraksija (karakteriziraju poteškoće u kontroli orofacijanih mišića što dovodi do deficita u proizvodnji tečnoga govora), specifično jezično oštećenje, te se mogu pojaviti odvojeno ili u isto vrijeme

me. Normalna jezična sposobnost je složena funkcija koja je široko rasprostranjena.

Materinski jezik nije genski kodiran kao zadani jezik. Djeca razvijaju jezik u interakciji svoga genskoga koda s čimbenicima okoliša tj. da bi razvila materinski jezik moraju biti izložena jeziku kojim govore osobe u djetetovom okruženju. Jezično razvojno zaostajanje jedan je od najčešćih neurorazvojnih poremećaja u djece. Receptivni se jezik odnosi na sposobnost razumijevanja značenja riječi i rečenica. Ekspresivni jezik odnosi se na sposobnost prenošenja misli i osjećaja u riječi i rečenici, na gramatički i semantički točan naziv. Čimbenici rizika za pojavu razvojnoga zaostajanja govora i jezika su nisko obrazovanje roditelja, obiteljska anamneza o razvojnim poremećajima komunikacije, muški spol, poremećaj ponašanja i niska porođajna težina. Općenito se

smatra da su čimbenici rizika govornih i jezičnih poremećaja kompleksni i uključuju složene interakcije između nekoliko učestalih genskih varijanti i okolišnih čimbenika. Nađena je veza između gena kod dislaličnoga govora, mucanja, disleksije, te specifičnoga jezičnog oštećenja. U nedavnom istraživanju u kojem je provedeno sekvenciranje čitavoga genoma kod djece s poremećajem razvoja govora identificirane su patogene mutacije u genima i dokazana je njihova važnost za razvoj govornih vještina. Znatan broj tih gena povezan je i s neurorazvojnim poremećajima s govornim problemima ili bez njih, kao što su poremećaj pažnje, hiperaktivnost (ADHD), disleksija i autizam.

Usporen razvoj govora ili kašnjenje u razvoju govora i jezika je veliki izazov u svakodnevnoj neuropedijatrijskoj kliničkoj praksi. Smatra se da je prevalencija usporenoga razvoja govora u općoj populaciji između 13 i 20%. Usporen razvoj govora može biti normalna i privremena faza u djetetovu razvoju, no isto tako i početni simptom neurorazvojnih, neuroloških ili psihijatrijskih poremećaja.

U gotovo 60% djece mlađe od tri godine života govor i jezik u daljnjemu tijeku nastave se razvijati u skladu s dobi. Ipak se kašnjenje u razvoju govora i jezika pojavljuje u nizu neurorazvojnih poremećaja, kao što su poremećaj iz spektra autizma ili neurodegenerativnih progresivnih bolesti.

Dojenče u dobi od 8 do 10 mjeseci počinje slogovati, brbljati. U dobi od 12 mjeseci izgovara prve riječi, a s 18 mjeseci rječnik mu obuhvaća 6 do 20 riječi. S 24 mjeseca govori kratke rečenice od dvije riječi, dakle piti, idemo pa-pa, i ima rječnik od 50 riječi. U dobi od tri godine dijete imenuje dijelove tijela, ima rječnik od 300 riječi i govori rečenice od 3 do 5 riječi.

Svako dijete koje s 12 mjeseci ne govori dvosložne riječi, s 18 mjeseci govori manje od 6 riječi, s 2,5 godine ne koristi se rečenicama od 2 do 3 riječi ili s 4 godine ima nerazumljiv govor, zahtijeva medicinsku pažnju.

U ordinaciji primarne zdravstvene zaštite pedijatar u suradnji s roditeljima dijete koje ima usporen razvoj govora upućuje na neuropedijatrijsku obradu. Obradu sluha, učiniti evocirane potencijale moždanoga debla. Prijeko je potrebna rana logopedijska dijagnostika od najranije djetetove dobi jer rano otkrivanje odstupanja u razvoju govora omogućuje ranu intervenciju, a rana intervencija daje bolje razvojne ishode.

TOP LISTE GRADSKA KNJIŽNICE SOLIN

Priredio: **Jure BENZON**

BELETRISTIKA

1. *Obitelj Trelawney* / Hannah Rothschild
2. *Prvi dan ostatka tvog života* / Maud Ankaoua
3. *Sama* / Ivana Šojat
4. *Žestoki poljubac* / Roberto Saviano
5. *Prognanice* / Christina Baker Kline

OBITELJ TRELAWNEY

U jednom starom dvorcu živi obitelj Trelawney: nesuđeni pjesnik Kitto koji sanja o izgubljenj ljubavi, njegova premorena supruga Jane, njihovo troje djece, pas, Kittovi ostarjeli roditelji koji još uvijek inzistiraju na redu i običajima te buhama opsjednuta teta Tuffy. Neočekivano pismo fatalne Anastasije pokreće lavinu događaja i tjera Jane da ponovno udruži snage s nekadašnjom najboljom prijateljicom i šogoricom Blaze. Zajedno, Jane i Blaze otkrit će da kuća, pa bila ona i basnoslovan dvorac, nije ono što drži obitelj na okupu.

PUBLICISTIKA

1. *Mentalna i fizička starost* / Josip Stojanović, Ljubomir Radovančević
2. *Moj politički zavjet* / Nikola Štedul
3. *Zarađuj kao opasna faca* : [kako ovladati mentalitetom bogatstva] / Jen Sincero
4. *Pobunjeni um* : eseji iz radikalne socijalne filozofije / Ankica Čakardić
5. *Hrvatski običaji i druge tradicije*

MENTALNA I FIZIČKA STAROST

Autori su medicinski znanstvenici koji su ovu knjigu napisali s navršenih 80 godina. Prikazali su starenje kroz biološke, sociološke, psihološke i fiziološke procese, a uz to mogli su i patološki procesi. Na jednom mjestu okupili su brojna pitanja jer su fenomenu starosti pristupili kao multidimenzionalnom fenomenu koji zahtijeva posebnu društvenu skrb. Procese starenja trebali bismo poznavati prije starosti poruka je autora širokom krugu mladih i starih čitatelja.

DJEČJA KNJIŽEVNOST

1. *Mala kuća u preriji* / Laura Ingalls Wilder
2. *Maša i nova prijateljica* / Sanja Pilić
3. *Jesmo li prijatelji? : priče o Mami Mu i Kraksu* / Juija Wieslander
4. *Dasher* / Matt Tavares
5. *Čudesni dani u Mumindolu* / Amanda Li

MALA KUĆA U PRERJI

"Mala kuća u preriji" jedan je od onih romana koje svako dijete mora pročitati. Radi se o nastavku priče o Lauri i njezinoj obitelji, koja u ovoj knjizi putuje na Zapad, u zemlju Indijanaca kako bi započeli drugačiji život na plodnim travnatim ravninama. Knjiga opisuje davno nestali svijet američkih pionira i njihov život u skladu s prirodom. Jednostavno pisana i topla priča namijenjena je djeci osnovnoškolskog uzrasta.

SOLINSKI MOZAIK POP-KULTURE

Piše: **Dinko FAZINIĆ**

SERIJA »TIME«

REDATELJ: **LEWIS ARNOLD**

Ako Englezi imaju nešto dobro onda su to BBC-jeve serije i glazba. O glazbenom fenomenu nećemo, ovaj put ćemo se dotaknuti još jedne vrhunske serije koju potpisuje poznata TV kuća. Iako su završne teme teške, ponekad i suviše mračne, rado ih pogledam.

Što me navodi na to? Zanimljivo mi je vidjeti likove na rubu društva kako funkcioniraju unutar zatvorenoga sustava, mogu li u kaznenim ustanovama doći do poboljšane transformacije ili izlaze još gore oštećeni.

Radnja započinje dolaskom profesora engleskoga jezika na odsluženje četverogodišnje kazne. Potrebno je samo nekoliko minuta kako bi shvatili da je učitelj Mark Cobden (Sean Bean) miran čovjek koji ulazi u svijet za koji ni mentalno, ni fizički nije spreman. Prostor u kojemu su maltretiranje i nasilje nepisana pravila. Osim nesigurnoga držanja i preplašenoga pognutog pogleda, ni godine mu nisu saveznik za snalaženje unutar zvjerinjaka. Privlačan i lak plijen za većinu osuđenika. Nameće se logično pitanje što mogu uraditi tipovi poput Marka Cobdena da bi završili u strogom zatvoru? U njegovu slučaju radilo se o čašici više koja ga je dovela do pomanjkanja vozačke koncentracije i uzrokovanja prometne nezgode sa smrtnim posljedicama. Upozorenje da ga je zbog alkohola ostavila supruga s djetetom na žalost nije bilo dovoljno.

Osim Cobdena, druga važna figura je zatvorski čuvar Eric McNally (Stephen Graham), korektan i pošten čovjek koji svoju dužnost odgovorno obavlja tridesetak godina. Poput Cobdena i on ima svoje noćne more jer mu sin završava u zatvoru zbog dilanja droge. Međutim, kad mu pretuku sina u drugom zatvoru McNally se suočava s reketom i moralnom dilemom. Popustiti bandi unutar zatvorskih zidova da preko njega krijumčari drogu i pljunuti po besprijetkornoj karijeri pokušavajući na taj način zaštititi sina ili riskirati djetetov život. Od toga trenutka serija pred nas postavlja najteže moralne dvojbe. Što bismo uradili da se, ne daj Bože, nađemo na mjestu jednog od glavnih junaka s jedne ili druge strane rešetki. Iako su krivi svatko na svoj način, naša empatija ih ne isključuje.

Obojica su glumaca sjajno odradili uloge, a redatelj je odlično dozirao likove pa se ni jedan nije našao u sjeni onoga drugog. Lewis Arnold je redatelj i sjajnih serija »Broadchurch« i »DEs«, pa bolju pozivnicu za seriju ne možete dobiti.

PLOČA JE VEUX »I GLOW«

Iskreno govoreći nisam pobornik korištenja stranoga jezika kod hrvatskih izvođača. Prvi je razlog u prikrivanju lošijih tekstova koji »moćnije« zvuče na engleskom jeziku, drugi zbog kompleksa, tj. lažnoga osjećaja svjetskoga prizvuka, a treći što se kod većine izvođača čuje loš akcent pa dobiva na karikaturnosti.

Sjetimo se samo Gibbonijeva nesretnog proklizavanja albumom na engleskom jeziku »20th Century Man«. Daleko od toga kako sam nesvjestan značenja društvenih mreža da je svijet postao globalno selo, kako postoje razne platforme na kojima možeš objaviti vlastite pjesme. Novim generacijama koje su odrasle na stranim kanalima engleski jezik je kao maternji pa jedan od mojih argumenata pada u vodu. No, usprkos svemu tome, ne sjećam se nijednoga izvođača ili skupine koji su napravili nešto opipljivije pjevajući na stranom jeziku. Izuzev sisačkih Bambi Molesters koji su instrumentala skupina. Teško je poreći kvalitetu JR Augusta ili Kensington Lime koje rado poslušam i koji doista dobro zvuče koristeći engleski jezik, ali nadam se kako će i oni u budućem radu prihvatiti činjenicu da je maternji jezik ipak primarni u obraćanju domaćoj publici. Ne bih imao ništa protiv da me demantiraju i naprave probaj na inozemno tržište. No, za tako nešto osim pjesme trebaju i druge stvari poput jake logistike i većih financijskih ulaganja za koje sumnjam da su naši diskografi spremni. Pogledajte samo kako su prošli naši izvođači na eurovizijskim natjecanjima prilikom jezične transformacije, bolje rečeno ulizivačine. Nikako. Jedna od onih koja bi se vjerojatno činično nasmiješila mom uvodniku bila bi i Željka Veverec umjetničkoga naziva Je Veux, do sada poznata kao pjevačica pop sastava Mangroove. Nakon raspada skupine, Željka se hrabro se upustila u samostalnu vode svojim prvijencem »I Glow«. Mnogi koji su recenzirali album koristili su otrcani pamflet: »Naše, a tako svjetsko«. Pa, idemo poslušati »svjetsku« glazbenu priču. Album otvara minimalistička pjesma simpatičnog imena »First song« (Prva pjesma) koja odiše atmosferom nekadašnje sjajne engleske skupine »Everything But The Girl«. Početak pomalo zavarava jer »Girlfriend«, sjajna »Beautiful« i »Dance To Forget« začinjene su retro soulom šezdesetih godina, ali modernije i bolje produkcije. »Lovable«, »Strange Love Affair« i naslovna »I Glow« vraćaju nas u devedesete, najbliže radovima jednog od velikana plesne pop scene »Moloko«. »Enough« se vješto prikrala novim strujanjima tipa Adele, Taylor Swift.

Zadnja pjesma albuma, prekrasna intimistička »Song To My Wounded Self« obogaćena eksperimentalnijim tonovima koji djeluju fino uljuljujuće, upravo za kraj ploče. Takav završetak ne treba previše čuditi kada znamo da je Željkin životni partner Toni Starešinić vođa ambijentalne jazz grupe »Chui« koji je debelo raširio pipke na navedenoj pjesmi. Ako je »Mangroove« Željku promovirao kao zanimljivu i potentnu pjevačicu, album »I Glow« ju je definitivno potvrdio kao jednu od najvećih diva naše razbuđene scene.

ROMAN »KRVNIKOV PRIJELAZ« JOHN WILLIAMS

Johna Williama sam otkrio prije pet-šest godina kad i većina Hrvata, objavljivanjem romana »Stoner«. Djelo napisano 1965. prošlo je neprimijećeno, bolje rečeno marginalizirano od strane europske književne javnosti. Izvlačenjem iz škrinje zaborava nepravda je ispravljena tek pola stoljeća kasnije, kad »Stoner« postaje američki klasik i hit roman većega dijela europskih zemalja. Nakon »Stonera«, objavljena su još dva Williamsova romana, »August« i »Krvnikov prijelaz«, a nedavno je izašao i njegov prvijenac »Ništa osim noći«.

John Williams napisao je »Krvnikov prijelaz« davne 1960. kao (anti)western priču o putovanju mladića u srce američke divljine. Glavni lik romana je Will Andrews. Nakon što napušta studij na Harwardu željan je otkrivanja vlastite zemlje. Pokušava naći smisao postojanja temeljen na slobodi i krenuti putem koji bi mu trebao otkriti smjernice budućega života. Upoznaje Millera, iskusnoga lovca na bizone koji ga nagovori da mu se pridruži u lovačkoj ekspediciji. Uz njih dvojicu, ekspediciju će činiti Charley, Millerov pomoćnik i Schneider, prekaljeni derač koža. Iscrpljujućim putem svjedočit ćemo velikim problemima koji će ih pratiti, od jahanja na teškom terenu, do nedostatka vode i životne ugroze. Usprkos tome, Andrews osjeća veliku privlačnost prema okruženju vjerujući kako ga je čitavi život vodio do ove točke. Ushit prestaje kada Miller otkrije krdo bizona i krene u bjesomučni odstrel, ubijajući sve dok cijelo područje ne bude posuto leševima. Andrews je užanust Millerovim divljaštvom, propitkujući vlastiti karakter i pogrešne odluke. Umjesto uživanja u plemenitosti prirode ekspedicija radi sve obrnuto, što pokazuje njihovo nerazumijevanje istog. Nakon što ustrijele poveći dio krda, ostali članovi žele se vratiti, ali ne i Miller. On nastavlja ubijati. Idealiziranje radosti lova, čovjeka protiv divlje životinje, otkriva zapravo zastrašujuću destrukciju u kojoj čovjek u kratkom vremenu postaje gora životinja od stvarne. Kazna bahatog i ubilačkog orgijanja stigla ih je u obliku snježnih padalina, prisilivši ih ostati u dolini nekoliko teških i nezvjesnih mjeseci. Nakon što prežive pakao, odlaze s ogromnim zalihama kože, ostavljaju

i za sobom barem isto toliko zbog nemogućnosti odnošenja. Kada se napokon vrate u grad doživljavaju pravi šok. U međuvremenu je tržište koža propalo. U prijevodu, čitava ekspedicija i muke bile su besmislene. Kao što je postao i Andrewsov lik koji se u potrazi za smislom života u jednom trenutku preobrazio, doživjevši besmisao.

»Krvnikov prijelaz« kao što sam prije naglasio, pripada žanru westerna, ali bez komercijalnih i klišeiziranih prizvuka. Williams je prikazao sjajan opis divljine prirode koja nevidljivim magnetizmom privlači kako Andrews tako i čitatelje. Iako se poistovjetiti s njegovim likovima čak i kad ne dijelimo ista promišljanja. Možda je to i najveća Williamsova snaga. U konačnici, roman je ostra kritika čovjekova odnosa prema blagodatima prirode i opsesivne težnje zadovoljenja financijske pohlepe. Što se promijenilo od 1960. kad je napisan roman do danas? Ništa. Možda još beskrupuloznije i sofisticiranije, čovjek pili granu na kojoj sjedi. Tamna strana čovječanstva i posljedice koje osjećamo svi, iz godine u godinu sve su surovije.

- Alo, kolega, nema više pošto krumpir, a pošto salata!

Supružnici Jaman: - Kad pogledamo unatrag ne možemo virovat da je prošlo pedeset godina od kad smo se vinčali

DRAGANA I NIKICA JAMAN PROSLAVILI POLA STOLJEĆA ZAJEDNIČKOGA BRAČNOG ŽIVOTA

LJUBAV I DINAMIČNA TOLERANCIJA

Nije bilo lako, radili smo i trčali ka i svi dok smo odgojili dicu. Ne možemo reć da nekad nije bilo i malo trzavica, ali kad imaš zajedničke interese onda sve prebrodiš

Solinjani Dragana i Nikica Jaman ovoga su ljeta proslavili pola stoljeća svoga braka. Čini mi se da nam je najvažnije trenutke u životu obilježija ples jer smo se i upoznali na plesu u Gašpića na dočeku Nove godine 1970. Nikica je bija odličan plesač i uvijek smo koristili svaku prigodu da zaplešemo – govori Dragana, fetiva Solinjanka, rođena Kljaković-Gašpić. Oženili smo se 12. kolovoza 1972. Bila je to za mene stvarno posebna godina. U šesti misec sam maturirala, u osmi se udala, a u dvanaesti rodila našu Dolores. Četiri godine poslije stigao je i Mario. Njih dvoje su bili i ostali centar na-

šeg svita, uvijek su nam bili na prvom mestu – kazuje 69-godišnja Dragana koja je radni vijek provela kao trgovkinja u nekadašnjoj »Ilovi«.

Pet godina stariji Nikica mirovinu je dočekaao u tvornici »Dalmacijacement« gdje je radio kao varioc.

I moj pokojni otac je radio u tvornici i u njoj je poginuo jako mlad. Zato su meni i Dragani dopustili da napravimo pir u tvorničkoj menzi u Majdanu. Mi smo prvi tu slavili pir i prošlo je puno godina prije nego su to opet nekom dopustili – ispričao je Nikica dodajući kako su imali oko 170 uzvanika.

Nakon vinčanja smo došli živit u Majdan gdje je Nikica i odrastao. Onda smo kratko bili podstanari kod Peće na Rici, pa smo živili desetak godina kod moje matere u ulici Gašpina mlinica da bi se konačno opet vratili u Majdan gdje smo evo dočekali i starost – govori nam Dragana.

Nije bilo lako, radili smo i trčali ka i svi dok smo odgojili dicu. Ne možemo reć da nekad nije bilo i malo trzavica, ali kad imaš zajedničke interese onda sve prebrodiš. Zato današnjim mladim parovima iz iskustva možemo poručit kako je uz ljubav jako važna i tolerancija – rekli su Jamani otkrivajući svoj recept za dugovječni brak.

Kad pogledamo unatrag ne možemo virovat da je prošlo pedeset godina od kad smo se vinčali. Valjda nam je zajednički život bio toliko dinamičan da je sve tako brzo prošlo, a i čini se da nam vrime što smo stariji sve brže ide – govore supružnici Jaman dodajući kako su ovo sad godine kad se najviše mogu posvetiti jedno drugom.

Dica imaju svoj život i idu za svojim poslom, a mi smo u penziji i imamo vrimena na pretek. Samo da nam je poživit još koje desetljeće ovako zajedno – kroz smijeh će Nikica i Dragana.

M. B. J.

OBILJEŽEN EUROPSKI DAN SJEĆANJA NA ŽRTVE SVIH TOTALITARNIH I AUTORITARNIH REŽIMA

KOMUNISTI, FAŠISTI... ISTI

Predstavnici gradske vlasti i udruga proizašlih iz Domovinskoga rata i ove su godine polaganjem cvijeća, paljenjem svijeća i molitvom pred središnjim križem na Novom i Starom solinskom groblju obilježili 23. kolovoza, Europski dan sjećanja na žrtve svih totalitarnih i autoritarnih režima. Molitvu je predvodio župnik Gospe od Otoka don Ante Čotić, a uz njega je bio i novi župni vikar don Klement Radosoljić.

Totalitarni i autoritarni režimi kroz 20. stoljeće, u Europi pa tako i Hrvatskoj, doveli su do tragičnih stradanja, kršenja ljudskih prava i temeljnih sloboda – rekao je ovom prilikom gradonačelnik Ninčević ističući kako, nažalost, i danas u srcu Europe ponovo svjedočimo nasilju, razaranju i stradavanju nevinih ljudi.

Predstavnik hrvatskih branitelja grada Solina Dragan Maretić s posebnim se emocijama prisjetio žrtava Domovinskoga rata ističući kako i danas svjedočimo raznim oblicima agresije među kojima je i pravna agresija Srbije na hrvatske branitelje.

M. B. J.

UOČI BLAGDANA MALE GOSPE ODRŽAN FESTIVAL DUHOVNE GLAZBE PAPA FEST

GLAZBENA RETROSPEKTIVA

Nakon dvogodišnje stanke i nemogućnosti održavanja festivala zbog pandemijskih ograničenja na Gospinu je Otoku 4. rujna održan poznati festival duhovne glazbe Papa fest.

Ovogodišnji je festival prema riječima umjetničke ravnateljice Sanje Ivančić bio retrospektivnoga karaktera, a na njemu su posjetitelji imali priliku čuti poznate skladbe koje su se izvodile na prethodnim izdanjima festivala. Ove je godine uz ostale izvođače nastupio i Stjepan Lach kojemu je to prvi nastup na ovome festivalu. - Zaista veličanstveno, veličanstvena atmosfera, a posebno me

iznenadio velik broj ljudi koji su posjetili koncert. Vidim da ljudi vole ovaj koncert i tradiciju koju čuvaju. Izuzetno mi je drago da sam večeras bio ovdje. Nastupilo je puno sjajnih pjevača i sastava, te se nadam da će se ova manifestacija održati i nastaviti u idućim godinama, a ako mi se pruži prilika ponovno ću sudjelovati – zaključio je poznati pjevač duhovnih pjesama.

Uz Ivana Lacha kao glavnoga gosta na ovogodišnjemu izdanju Papa festa nastupili su Papa band, VIS Veritas aeterna, VIS Signum, VIS sv. Lovre (Trogir), VIS Znak mira, VIS Izidor, i Dječji zbor Gospe od Otoka.

Posebno oduševljenje kod publike izazvao je nastup Dječjega zbora Gospe od Otoka

